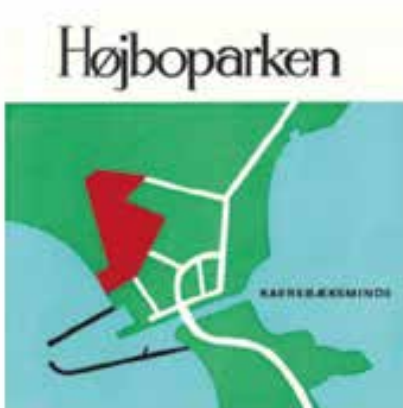

Grundejerforeningen

Højboparken

50 år

1972 – 2022

Copyright:

Grundejerforeningen Højboparken, Krydsvej 49A, 4736 Karrebæksminde

1. Udgave, 1. oplag maj 2022

Trykt: Glumsø Grafisk, Næstved

For- og bagside: Foto og layout af Anna Obdrup

Korrekturlæsning: Simone Laursen

Redaktionen til denne bog har bestået af tidligere og nuværende bestyrelsesmedlemmer:

Redaktør: Hans Høg

tlf.: (+45) 4015 4690

Mail: hans.hog@live.dk

Niels Henning Rasmussen

Jakob Obdrup

Denne bog er ikke godkendt til offentliggørelse på fx biblioteker,
og må ikke sælges, hverken i forretninger eller privat.

Indhold

Indhold.....	3	Foreningsarbejde	52
Forord.....	4	Bestyrelsesmøder.....	52
Vejledning	5	Pasning af fællesarealer	54
Den økonomiske baggrund	6	Arbejdet udliciteres.....	56
Lokalområdet.....	7	Lidt andet lokalhistorie	56
Lokale gårde.....	8	Grusværket.....	56
Lundegård	8	Kiosker.....	61
Højbogård.....	9	Diverse andre projekter	63
Ny sommerhusforening.....	10	Vandværket.....	63
Familien Grønnemose	12	Foreningshuset	68
Oversigtskort	13	Kloakering	73
Vejnavne og husnumre.....	13	Affald	76
Historier bag vejnavne	14	Stranden – mere nutiden.....	76
Spejderhuset	17	Badebroen	76
Lidt om nummereringen.....	18	Ålegræs	79
Tilbage i områdets historie	19	Oversvømmelser	81
Livet ved stranden - dengang ..	22	1976	81
Afsættelse af grundene	22	1993	81
Skelproblemer	24	Digebygningen.....	84
Nybyggere med historier.....	26	Personlige oplevelser	88
Et andet byggeri	30	Bent og Melausvej 23	88
Ordensregler og hygiejne	31	Stenflytning, Krydsvej 38E	89
Mere byggeri	33	Køb af mit sommerhus	90
Grundejerforeningen		Anettes historie	90
Højboparken	40	Jakob Obdrups fars brev.....	91
Dannelsen af en lejerforening..	42	Skøde til fabriksarbejder	91
Lejerforeningens arbejde.....	45	Efterskrift	93
Medlemsstatistik	47	Ode til Højboparken.....	94
Generalforsamlingen 9. januar			
1972	49		

Forord

Der er mange personer, der synes, at området "Vesterhave" i Karrebæksminde er et specielt sommerhusområde. Det mest spændende og særprægede er historien for området, hvor vores forening, Grundejerforeningen Højboparken, ligger.

Den 9. januar 2022 var det 50 års siden foreningen blev oprettet.

Grundejerforeningen Højboparkens bestyrelse besluttede i 2020 at udgive en jubilæumsbog, hvis indhold skulle beskrive dele af foreningens historie og dens udvikling.

En af tankerne med denne 50 års jubilæumsbog er at give såvel nuværende som nye husejere en rimelig nem måde at få lidt indsigt i området og foreningens historie. Vi håber også, at bogen kan være med til, at man nemmere kan få en god og indholdsrig snak med naboen og nye naboer, samt en god oplevelse med familie og venner, der kommer på besøg.

Jubilæumsbogen er en bog, man kan læse i et langt stræk eller endnu bedre, man kan læse om de forskellige emner, man finder interessante i indholdsfortegnelsen.

Bogen indeholder mange faktiske oplysninger, men også personlige oplevelser.

Desværre er det ikke muligt at få alle historier og oplevelser med, men her er gjort et godt forsøg. Der har været mange medvirkende til at skaffe oplysninger og få dette produkt udviklet. Bestyrelsen vil gerne takke alle for deres indsats.

Fotograf: Hans Høg

Sommerdag ved stranden i år 2002

Vejledning

Historierne i denne bog er hovedsagligt skrevet eller samlet af Hans Høg, der siden 1980 har haft sommerhus i området og til denne bog har fungeret som redaktør på bestyrelsens vegne.

Det er tilstræbt, at alle beskrivelser skal være så sandfærdige som muligt.

Områdets udvikling frem til dannelsen af foreningen er overordentlig interessant og vil blive beskrevet for at forstå baggrunden for foreningen.

De enkelte emner, der behandles, stopper eller starter nødvendigvis ikke ved foreningens start. Først var der ingen forening, og før oprettelsen af ejerforeningen var der en lejerforening. For at få sammenhæng vil flere af emnerne derfor strække sig over tiden både før og efter dannelsen af lejerforeningen og ligeledes både før og efter dannelsen af ejerforeningen. Det er tilstræbt, at sagsforløb indenfor samme emne er beskrevet i kronologisk (tidsmæssigt) orden, mens de enkelte emner ikke er skrevet i kronologisk orden. Der er også indslag, der er helt ude af en tidsmæssig eller emnemæssig sammenhæng.

Igennem hele historien og under begge foreninger har der været mange hændelser. I denne bog er kun beskrevet enkelte udvalgte af disse hændelser.

- De enkelte historier og fortællinger er beskrevet med almindelig skrift, som det, du ser her
- *Kursivskrift (skråtstillet) er anvendt ved direkte afskrift af noget, som andre har sagt eller skrevet. (50 år gammelt håndskreven skråskrift kan være lidt svært at læse for nogen).*

Der er af kulturelle og etiske grunde indsat tilfældige billeder, som ikke har tilknytning til det emne, der behandles på den pågældende side.

Det er tilstræbt, at brugen af private billeder på forhånd er godkendt af ejerne. Mange billeder er imidlertid ganske anonyme med ukendt fotograf. Er fotografen kendt er det noteret ved billedet

Det samlede værk er blevet gennemgået af en kyndig person – AO - med indsigt i ophavsretslige problemer, copyright, persondata o.li.

Det sproglige, det grammatiske og selve opbygningen af bogen er ligeledes blevet behandlet af en indsigtsfuld person – SL

Den økonomiske baggrund

Alle befolkninger i alle lande i hele verden har altid været delt på mange forskellige områder. Nogen var gode til at skaffe mad, andre var knap så snilde til det. Nogle var gode til at holde sammen på familien og vedblive at være tæt ved, dem man kendte. Andre begyndte allerede i en ung alder at rejse ud og finde nye muligheder og dermed forlade det velkendte. Allerede inden man for mange år siden opfandt penge, var der nogen, der blev mere velhavende end andre.

I flere århundreder har de rigeste personer, ud over deres egen bolig, haft et fritidssted med eget fritidshus.

I forrige århundreder var der ikke så få velhavende personer, der havde skaffet sig sommerhus eller fritidsbolig. De allerfleste andre personer, som dig og mig, havde ikke råd til den slags luksus. I Danmark og det meste af verden var der i 1920'erne generel fattigdom efter 1. verdenskrig. Helt galt gik det i 1930'erne med hele verdens økonomi. Stor fattigdom bredte sig og kun enkelte, der var heldige eller dygtige, kunne skaffe sig et sommerhus ud over deres daglige bolig.

2. verdenskrig sluttede i 1945 (47-48). Hele verden var involveret i denne ødelæggende krig. Efter krigen blev verden meget delt – især USA kontra Sovjetunionen.

I 1947 fremsatte den amerikanske udenrigsminister George Marshall den tanke, at USA burde hjælpe Europa for at undgå økonomisk og politisk kaos i tomrummet efter krigen. I USA frygtede mange, at social nød i Europa kunne skabe grobund for kommunisme, og dermed indirekte give Sovjetunionen lov til at indtage hele Europa. Forslaget om Marshall-Hjælpen (som den populært blev kaldt) blev i den amerikanske regering besluttet året efter - i 1948.

Det var store summer af penge, (hjælpepakker) der i slutningen af 1940'erne og begyndelsen af 50'erne tilgik mange europæiske lande for at få landene op at stå igen efter 30'ernes usselhed og krigens ødelæggelser. Denne handling førte til, at den store fattigdom, den store arbejdsløshed og krigens ødelæggelse, havde givet befolkningerne, efterhånden ophørte, og der groede en ny optimisme og dermed relativ stor rigdom frem. Handlingen var parallel med danskernes Corona hjælpepakkerne i 2021

Mange husmænd, med små jordarealer og personer med almindeligt lønarbejde fik råd til at skaffe sig en telefon, købe bil, og erhverve et lille skur / sommerhus ude på landet, og gerne tæt ved en strand, havet eller en fjord.

Den almindelige arbejdstid blev i den efterfølgende tid løbende nedsat fra 48 timer pr uge til 42 timer og senere til 37. I begyndelsen af 70'erne blev de formelle ugentlige arbejdsdage nedsat fra seks til fem dage. Man fik indført week-

end. Generationerne blev rigere og fik mere fritid og dermed mange flere muligheder. Denne udvikling gjorde sig også gældende for Sjælland, og for vores område, et hjørne af Sydsjælland.

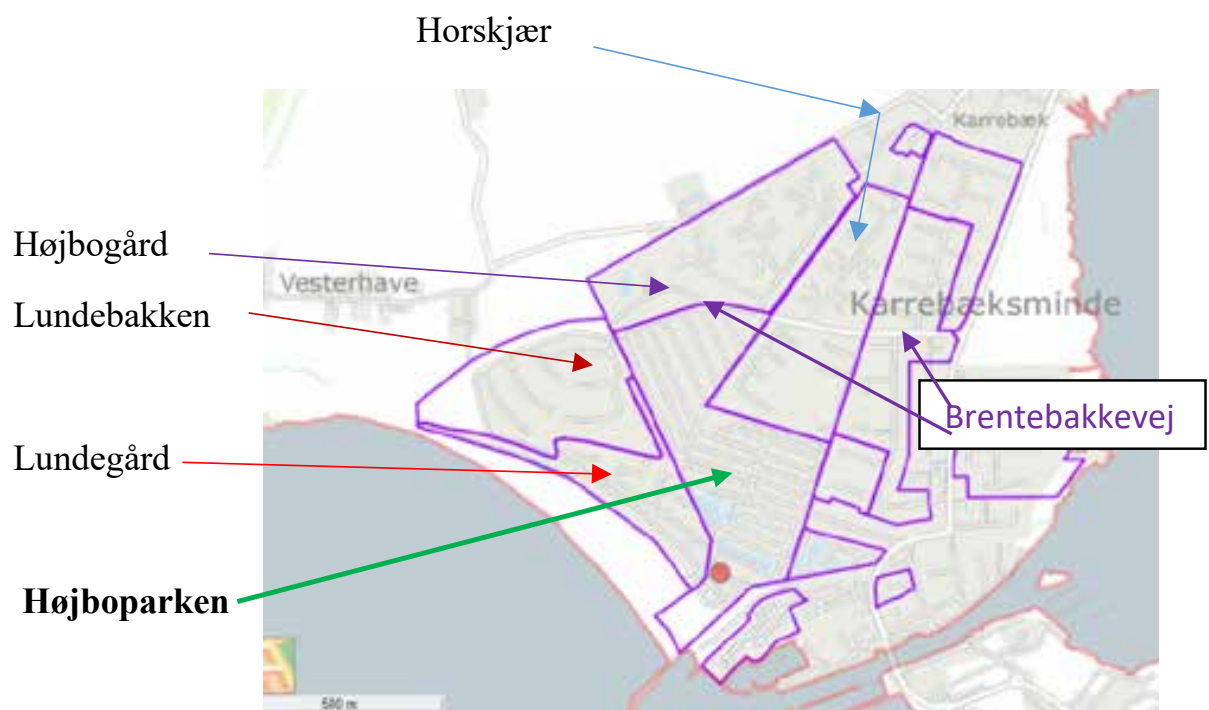
Lokalområdet

Det landområde, vi her taler om, er en lille del af Sjælland. Det er et område syd for Næstved, hvor der blandt andet ligger to mindre bysamfund, nemlig Karrebæk og Karrebæksminde.

I området fra Karrebæk over Karrebæksminde og til stranden var der flere jordejere, der mærkede et voksende ønske blandt mange ikke velhavende mennesker om at eje et sommerhus.

Her vises et oversigtskort over forskellige beboerforeninger i lokalområdet. Her er kun nævnt de relevante fem sommerhusforeninger.

Brentebakkevej er en slags skillevej, idet kun en sommerhusforening har medlemmer på begge sider af vejen.

Lokale gårde

Vi vil her kun beskæftige os med 2 gårde. Den ene gård hed **Lundegård**, og den behandler vi først. Den anden gård hed **Højbogård**. Vores forening er en del af Højbogård, men forholdene, udviklingen og strukturen på dette gårdkompleks er ret kompliceret.

Lundegård

Området længst mod vest (mod venstre på kortet på foregående side) er udmatruleret fra Lundegård, og her er der dannet to selvstændige og meget forskellige sommerhusområder.

Når man går fra stranden og op langs Højbogårdsvej til vejen Bag Hegnet og videre op ad Bag Hegnet helt op til Brentebakkevej, har vores forening skel på venstre side mod et andet sommerhusområde, nemlig Lundegård.

Ligesom sommerhusene oprindeligt lå på lejet grund i vores forening, hvilket du kan læse mere om senere i bogen, så var grundene til de enkelte sommerhuse i Lundegård også lejet ud af gårdejereren, *men i 1985 blev hele området solgt som en ejendom. Og der blev oprettet en grundejerforening, hvorefter grundene fik andelsstatus.* [citater fra lokal avis]. Ejerforeningen har navnet Lundegård.

Af en ældre lokal beboer, som desværre ikke er her længere, er det blevet oplyst mundtlig, at det første sommerhus overhovedet i området Vesterhave blev bygget på Lundegårdens område helt nede ved stranden på vejen, som nu hedder Klinten.

Mange steder i Danmark var det tidligere meget almindeligt, at der i et skel mellem to gårde blev rejst et dige. Det kunne være et dige af jord eller, hvis man havde mange sten i omegnen, et stendige eller en kombination af jord og sten. Sådan et dige er (var) der også i skellet mellem vores forening og Lundegården. Dette dige her har sin egen historie, som ikke omtales yderligere i denne bog.

*Badegæster ved
Højbogårdsvej 36*

Fotograf: Hans Høg

Lundebakken

Den sidste og nyeste udstykning på jordarealet mellem Brentebakkevej og stranden er ganske anderledes. Her er tale om en nyere regulær udstykning – også fra ejendommen Lundegård. Her har ejerne erhvervet sig sommerhusgrundene og bygget eller ladet bygge et sommerhus med en hel anden stil, en hel anden størrelse og med en helt anden kultur end de andre foreninger. Deres grundejerforening hedder Lundebakken og blev stiftet i 1999.

Højbogård

Luftfotoet af gården er fra omkring 1970

En af de større gårde i området hed Højbogård og lå centralt, midt i byen Karrebæk. Gården havde sine egne matr. nr. 18f og 19c af Karrebæk by, Karrebæk. Gårdejerer, som hed Frede Grønnemose, ejede også andre ejendomme og disponerede dermed over relativt store jordarealer i egnen fra Karrebæk og til stranden.

En anden ejendom, som Frede Grønnemose også ejede, var Annexgaarden. I 1955 blev denne ejendom, som lå mindre end 100 meter fra Højbogård, udmatrিকuleret og solgt fra Højbogård og blev dermed en selvstændig gård. Den blev købt af Henrik Klausen. En del af Annexgården er altid blevet kaldet Horskær. I

1968, da Henrik Klausen havde ejet gården i 13 år, besluttede han at ændre gårdens navn fra Annexgaarden til Horskærgård.

Horskær

Ejeren af denne ejendom kunne på et tidspunkt ikke se de store perspektiver i at blive ved med at dyrke traditionelt landbrug på så lille en ejendom. Han var ikke blevet yngre, så han begyndte at arbejde med udstykning og salg af jorden syd for Brentebakkevej. I 1968 blev hele gårdens område syd for Brentebakkevej solgt og udmatrikuleret til sommerhusgrunde. Året efter skete det samme med en stor del af jorden nord for Brentebakkevej. Sommerhusejerne både syd og nord for Brentebakkevej dannede deres egen forening. Noget af området var, som nævnt, altid blevet kaldt Horskær, og da gårdejerne nu kaldte sin gård for Horskær, fik foreningen navnet Grundejerforeningen Horskær.

Horskær er hermed ude af historierne i denne bog, og vi vender tilbage til Højbogård.

Ny sommerhusforening

I mange år havde ejeren af Højbogård, Frede Grønnemose, udlejet grunde, der lå tæt ved stranden, til personer der ønskede et lille sommerhus/skur. Reelt har det været området fra stranden og op til skrænten (lien) – Lodsvej.

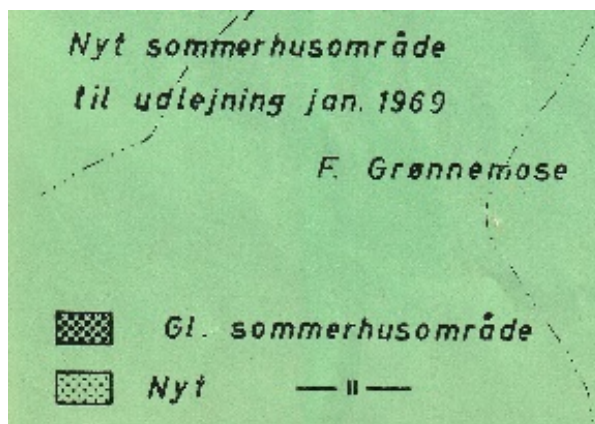
Næsten samtidig med, at Horskær solgte og udmatrikulerede noget af sin ejendom syd for Brentebakkevej til sommerhusejere, arbejdede ejeren af Højbogård

også med at udleje yderligere en del af sin ejendom til sommerhusejere. Det drejede sig om arealet nord for Brentebakkevej og hen mod gården, der jo lå i Karrebæk.

Frede Grønnemose lod landinspektør Juul Nielsen udarbejde en plan for det nye sommerhusområde.

Det fremgår af ansøgningen, at området skulle være klar til udlejning og dermed bygning af sommerhuse fra jan. 1969. Området fik navnet Højbogård og ligger på den anden side af Brentebakkevej lige overfor vores forening.

Det var ikke hele området hen til gården, der skulle udlejes. Et temmelig stort område omkring selve ejendommen og ud til vandværket (ca. 2,5 ha) skulle ikke bebygges med sommerhuse.

Ovenstående udpluk af et kort er et lille hjørne af firmaets forslag til vejføring med de enkelte huses beliggenhed mv.

Det er lidt interessant med navngivningen af et par veje i denne forening. Det kan der læses mere om i afsnittet om navngivningen af vejene.

Udstykningen bliver gennemført, og den 18. januar 1972 er der stiftende generalforsamling med dannelse af Højbogård Grundejerforening, som ligger nord for Brentebakkevej.

Denne forening er nu (stort set) ude af historien i denne bog

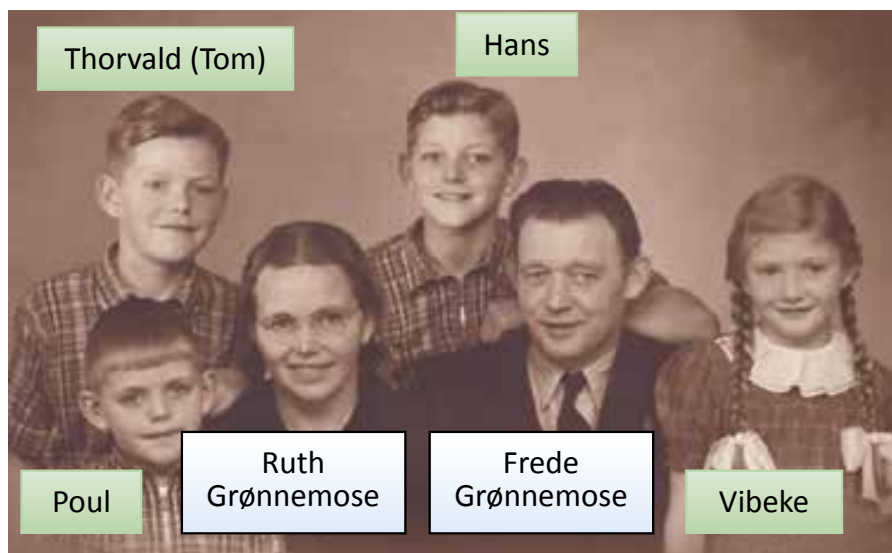

Fotograf: Ib Hansen

Ved Krydsvej - hjemme fra stranden

Familien Grønnemose

Frede Grønnemose var gift med Ruth (født Dinesen). Ægteparret fik 4 børn og alle børnenes navne indgår i området's vejnavne.

Billedet af hele familien Grønnemose er fra omkring 1946

I midten af 1950'erne blev parret skilt, og Frede giftede sig i begyndelsen af tresserne med Elly, som ved giftermålet havde 2 børn, nemlig Ole-Flemming og Lis.

Frede og Elly fik ikke børn sammen.

Frede Grønnemose afgik ved døden den 23. sep. 1971, medens han sad i møde hos advokaten på advokatens kontor.

Ingen af børnene eller ægtefællen Elly ønskede at overtage hele ejendommen med mange bygninger og omkringliggende arealer. Det var især administrationen af området, hvor der var bygget private sommerhuse på lejet jordareal, der var uinteressant og problematisk for arvingerne.

Frede Grønnemoses sygdom er omtalt i ref. fra lejerforeningen bestyrelsesmøde den 5. april 1971.

Gåtur ved stranden

Fotograf: Hans Høg

Oversigtskort

Frede havde, som tidligere nævnt, gennem længere tid udlejet små jordlodder nede i strandområdet til personer, der ønskede sig et lille sommerhus. Da efterspørgslen blev større begyndte han også at afsætte veje og stier i området mellem skrænten (lien) og Brentebakkevej.

Selve landbrugsejendommen blev efterhånden indskrænket til at omfatte stuehus og landbrugsbygninger samt ca. 5 tdr. omkringliggende jord, med småbygninger til høns og kanner. Der var møddingsområde, en omfattende frugthave og en stor nøddelund. Ejendommen omfattede

også et lokalt privat (og vistnok lidt diskutabelt) vandværk.

Det område, der på kortet er afgrænset af en svag grøn streg udgør det område, som Frede Grønnemose havde udlejet til sommerhuse, og det er det område, der nu bærer foreningsnavnet Grundejerforeningen Højboparken.

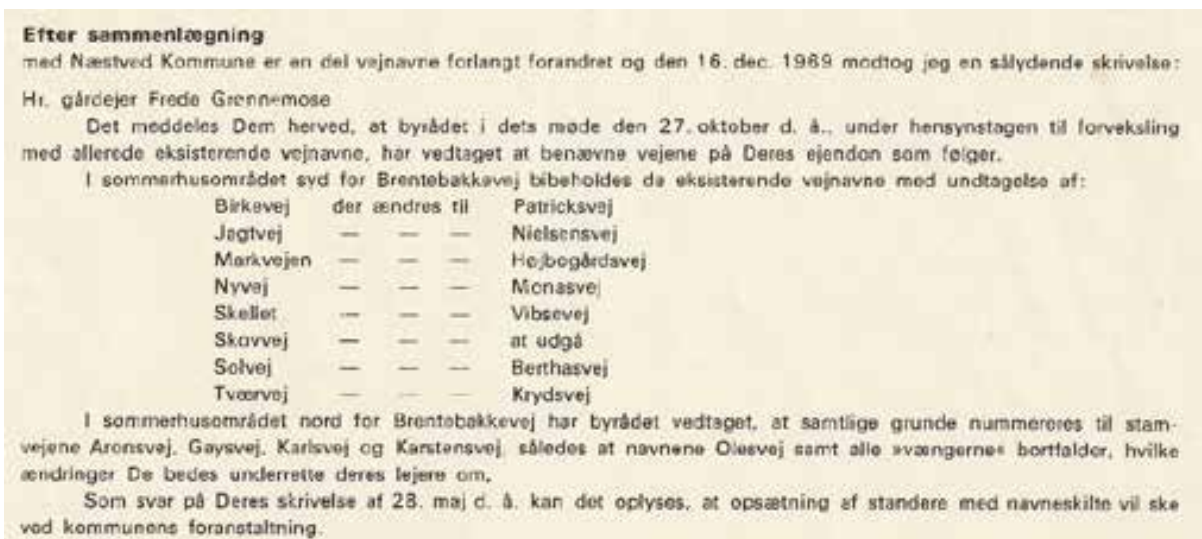
På kortet kan man se, at der i vort område er rigtig mange parceller på et meget lille område – ja der er ingen store grunde.

Vejnavne og husnumre

Den offentlige administration har i de sidste 100 år haft en meget svingende struktur. For et par menneskealdre siden var der over 1000 kommuner i Danmark, og man skelnede mellem land- og bykommuner. I 1970 gennemførtes en kommunalreform, hvor antallet af kommuner blev reduceret fra 1098 til 277. Bl. a. blev Næstved og Karrebæk og Karrebæksminde slået sammen til Næstved kommune.

I vort område var det under hele sommerhusbygningsperioden Frede Grønnemose selv, der gav vejene navne. Ved kommunesammenlægningen blev der i

kommunen flere veje med samme navn, så i marts 1970 udsendte Grønnemose en skrivelse til alle lejere med en halv snes relevante emner. Her er valgt et af emnerne, og det er om vejnavnene, og der er ingen tvivl om, at Frede har været involveret i den kommunale fastlæggelse af navneændringerne:

Det har ikke været muligt at finde begrundelse for alle vejnavnene. På nedenstående liste over alle vejnavnene (i året 2020) er der gjort forsøg på at beskrive, hvordan navnene antageligt er opstået eller fastlagt. Oplysningerne er skaffet af flere forskellige kilder, og der er overordentlig stort sammenfald mellem forskellige kilder, så det virker meget troværdigt.

Historier bag vejnavne

Forklaringer, der starter med HH, er ikke autentiske, men digtet af redaktøren af denne bog. BA er enken efter ejeren af Horskær.

Vejnavne alfabetisk	Frede Grønnemose er forkortet til FG	
Arnesvej	Arne	Arne arbejdede på Højbogård. Startede som 10-12 årig. Hjalp altid og var der meget.
Bag Hegnet		HH: Det er husene, der ligger lige bag hegnet ind mod nabogården Lundegaard.
Bentesvej	Bente	FG's svigerdatter, Gift med FG's yngste søn Poul Dinesen Grønnemose. Bente og Poul udvandrede til Canada hver for sig. De mødtes i Canada.
Berthasvej	Bertha	Mor til Elly Grønnemose, der i sit 2. ægteskab var gift med FG indtil han døde i sep. 1971.
Brentebakkevej	-	HH: Vej, der fører fra Karrebækvej til og fra Brentebakken. Også vej til alle andre sommerhusforeninger i Vesterhave.
Hansesvej	Hans	FG's ældste søn. Var musiker. Udvalgte til USA i 1952. Var nogle år musiker i hæren. Blev senere øjenlæge/optiker.

Høbbogårdsvej	-	HH: Kaldtes oprindeligt Markvejen (på de ældste kort). Vejen mellem gården og til al jorden og til stranden.
Ibsvej	Ib	Ved indgåelse af en lejeaftale i 1960 af en tom grund 38c til Ib Hansen, Haslev, besluttede Grønnemose, at vejen skulle hedde Ibsvej.
Joansvej	Joan	FG's svigerdatter. Gift med FG's søn Thorvald Dinesen Grønnemose. Ændrede navn til Tom Dinesen, da han rejste til Canada (se Tomsvej).
Kimsvej	Kimball	Kimball er FG's svigerdatter. Gift med Hans Dinesen Grønnemose. Kimball er født og navngivet i Amerika.
Krydsvej	-	HH: Det er den vej, der går fra Krydset ved Langelinie og Høbbogårdsvej og krydser alle de andre veje mod nord til det nordligste af Vibsevej.
Langelinie	-	HH: På ældre kort uden vejnavne er det en lang lige vej fra et sted i Karrebæk og til nuværende Vibsevej, hvor der drejes til stranden. Fortsætter også som lang, lige vej langs søen til Høbbogårdsvej.
Larsensvej	Lars	FG's barnebarn. Søn af Vibeke Dinesen Grønnemose, der var FG's datter
Lodsvej	-	BA: På den oprindelige Lodsvej boede Magnus Hansen - daglig kaldet Lods Hansen (fortsættelse af oprindelige Lodsvej).
Melausvej	Melau	Søn af en glarmester fra Næstved, der havde sommerhus på vejen.
Monasvej	Mona	FG's barnebarn. Datter af Bente og Poul Dinesen Grønnemose (Canada, bor nu i Vancouver).
Nettesvej	Anette	Datter af Knud Olsen, der arbejdede på Høbbogaard.
Nielsesvej	Niels	Far til Elly Grønnemose, der var gift med FG's i hans 2. ægteskab.
Patricksvej	Patrick	FG's barnebarn. Barn af Tom og Joan (Tomsvej og Joansvej).
Pile Allé	-	HH: Vejen ved piletræerne.
Poulsvej	Poul	FG's søn. Udvandrede til Canada og gift med Bente (Bentesvej), hvor han blev landskabsarkitekt (usikkert). (BA: havde eget anlægsgartner).
Spejdervej	-	HH: Der lå (en tid) en spejderhytte på vejen – Langelinie 35 A. Se senere.
Tinasvej	Tina	Barnebarn af Elly Grønnemose fra 1. ægteskab. Datter af Lis og Torben Pedersen (Torbensvej). Lis var barn af Elly fra 1. ægteskab.
Tomsvej	Tom	FG's søn. Hed oprindelig Thorvald. Udvandrede til Canada, hvor han blev landskabsarkitekt (BA: anlægsgartner) og gift med Joan (Joansvej).
Torbensvej	Torben	Elly Grønnemose's svigersøn. Hed Torben Pedersen (og var gift med Lis).
Vibsevej	Vibeke	FG's datter. Hed Vibeke Dinesen Grønnemose og mor til Lars (Larsensvej). Udvandrede til USA og blev håndarbejds lærer. Foreningens længste vej med over 50 anpartshavere.
Wondasvej	Wonda	FG's barnebarn. Datter af Hans (Hansesvej) og Kim(ball) (Kimsvej).

Der er en del politik og personlige værdier i baggrunden for nogle af navngivningen.

Birthe Schlaikjers forældre byggede hus på Torbensvej 91M, og hun beretter: *Torbensvej hed oprindelig Karlsvej, men da Grønnemose udstykkede "Højbogård" ændrede han navnet*

Han havde noget familie, hvor en hed Karl, som var en stor og kraftig mand, og et andet familiemedlem, der hed Torben og var en lille, klein fyr.

Grønnemose syntes derfor, at den store tilkørselsvej fra Brentebakkevej til "Højbogård" skulle hedde Karlsvej og den lille korte vej med de få huse skulle hedde Torbensvej.

Som det er nu, er tilkørslen til Vibsevej mod stranden kun muligt fra Langelinie, da Vibsevej mod stranden er ensrettet. Vejens ensretning blev drøftet (og reelt besluttet) på generalforsamlingen 28. maj 1978. Der er ingen sideveje til venstre for Vibsevej på strækningen fra Langelinie mod stranden.

Derimod er der flere sideveje til højre for Vibsevej. Første sidevej til højre er Melausvej. Det er en lille kort blind vej, der fører ind til tre sommerhuse med adresserne Melausvej 21, 22 og 23.

Efter Melausvej kommer Spejdervej, og derefter kommer Jagtvej. Ja, på det ældste kort over området har vejen det navn. Vejen kom senere til at hedde Nielsvej, og det gør den stadig. Det er også lidt interessant, at der ikke er nogen, der har adresse på den vej, og derfor er der heller ikke nogen, der har indkørsel til deres sommerhus fra den vej.

Derefter kommer en vej, der på de ældste kort kaldes Solvej. Der er huse på begge sider og husnumrene på højre side i kørselsretningen fra Vibsevej er 4, 5, 6 og 7 og på venstre side er det 4A, 5A, 6A og 7A.

Herefter ender Vibsevej og går over i Nettesvej med strandengen på venstre side og med 3 huse på højre side med nr. 4B, 5B og 6B.

På et ældre kort går Nettesvej over i Markvejen, der ender ved Langelinie. På nyere kort er Markvejen erstattet af navnet Højbogårdsvej, der starter hvor Nettesvej ender.

Per Jeppesen har givet denne beretning:

Ikke mange af de gamle huse har overlevet, men man kan godt erfare deres placering (for de grunde/huse er forsynet med numre UDEN bogstaver). På et eller andet tidspunkt (før 1955) blev hr. Grønnemose bedt om at nummerere "sommerhusene" på hans område. Og den opgave gik han systematisk i gang med: nr. 1: Hans egen bjælkehytte med græstørv på taget, beliggende, ja (der, hvor nr. 1 stadig residerer! (nu i 2021 Højbogårdsvej nr. 1) og så videre, nr. 2 (i dag Vibsevej2) og nr. 3 (i dag Vibsevej 3) og så tilbage hen ad nuværende

Berthasvej nr. 4, 5, og nr. 6 (som er væk da familierne Olsen (5) og Jeppesen (7) i 1978 købte huset, rev det ned og delte grunden) så nr. 7 og 8 (et omklædningsskur, som blev fjernet i begyndelsen af 60'erne). Og så op i næste række: nr. 9 o.s.v. Denne taktik har med tiden medført, at man dog kunne opnå en vis form for logisk sammenhæng i nummereringen, (så man ikke pludselig får fx nr. 87 ved siden af nr. 2), at der som bekendt i området er "et hav" af huse, som har et bogstav tilknyttet deres nummer, som fx 4b,25a og 61..hele vejen op til 61v Men hvorfor har "det gamle hus" på hjørnet af Langelinie og Høj-bogårdsvej så et nummer med bogstav: 35a? Sandsynligvis fordi, det oprindeligt var en spejderhytte (deraf navnet Spejdervej) og som sådan med en særlig status, og derfor IKKE et af Grønnemoses "sommerhuse"?

Spejderhuset

Her er en lille beretning fra **Birthe Schlaikjer** om Langelinie 35A, der kaldes Spejderhuset:

At det blev i Karrebæksminde, vores forældre fik sommerhus, skyldtes, at vores mors moster og vores onkel, som hed Richard Mejer, havde sommerhus på Langelinie – eller rettere – på hjørnegrunden mellem Langelinie og Høj-bogårdsvej. Det store der i dag er rødt og kaldes Spejderhuset.

Robert (Robert er Birthes bror) kom I tanke om en lille historie:

Man måtte ikke have vand inde i husene, da Grønnemose var "bange" for, at folk brugte for meget vand.

Onkel havde installeret en vandbeholder i huset som han, i nattens mulm og mørke, fyldte op med en haveslange fra vandhanen ude ved søen. FY!!

Ja, jo mere jeg taler med familien, dukker der små historier op.

Dem vi kan spørge er desværre ikke blandt os længere.

Sommerhuset "Spejderhuset" må have ligget der ret længe. Den 16. juli 1946 kom skorstensfejer og rensede køkkenskorstenen på nuværende bygning på Langelinie 35A. Ejeren måtte betale 3 kr. til skorstensfejer Arentoft Pedersen.

Skorstensfeje-ning foretaget		Brandtyn	Hvilke Skorstene,		
Aar	Dato		Køkken	Raskelovn	Vask
1946	16/7	16/7	1	1	1
1949	11/7	11/7	1	1	1
1950	29/7	29/7	1	1	1

Er der forefundet Mangler ved Skorstene, Røgledninger, Rensedøre eller Høstede, og da hvilke?		Underskrift
3kr Betalt		Arentoft Pedersen
6,90kr Betalt		V. Harry Pedersen

Dengang var der også prisstigninger. Den 11. juli 1949 – altså 3 år efter – måtte der betales 6,90 kr. til en ny skorstensfejer – altså mere end det dobbelte.

Lidt om nummereringen

Hvordan mon de enkelte huse (parceller) har fået de husnumre, de har nu?

Prøv at gå ud i området på alle vejene, og se på alle husnumrene.

Hvis du går på Højbogårdsvej og starter mellem Lodsvej og Bag Hegnet og går mod Brentebakkevej, så har husene på venstre side følgende nr: 89A, 89B, 90C, 90D, 90E, 91F, 91G, 91H, 91I, 91K, 91L, 91M, 91N og slutter med 91O.

Hvis man fx starter ved foreningshuset på Krydsvej og går opefter mod Vibsevej og ser på numrene på venstre side, får man dette resultat: Lodsvej 74 og 74A, Monasvej 74A og 74B, Arnesvej 74C og 75D, Wondasvej 75E og 75F, Larsesvej 72G og 72A.

Det kan også være lidt svært med de vejnavne.

Landbrugs	Matrik	Hæder	Bemærkninger	Nr.	Lyd	I. Ejendomsret	Købsret	Bemærkninger
nr.	nr.	nr.						
			pel. 53	1.		Højbogård		
						Højbogård		
						Højbogård		

Fra en af Rigsarkivets protokoller fremgår det, at beliggenheden for dette hus er ændret fra Krydsvej 38E til Højbogårdsvej 38E. Man har tilsyneladende bare streget det gamle navn over og skrevet et nyt. Gad vide om ejeren er blevet orienteret, og hvem der evt. har gjort det.

Tilbage i områdets historie

- også lidt udenfor vores område

Luftfoto - Karrebæksminde ca. 1937. 1. Indsejling, 1806-1902. 2. Indsejling, 1902-1937. 3. Nuværende indsejling.

På ovenstående billede – meget tæt på midten - står et meget lille 7 tal. Det er ruinen - grusværket, som omtales senere.

Der er ikke mange sommerhuse.

På det næste billede ser vi broen, der fører fra Sjælland over til Lungshave og videre til Enø. Ovre på øen sker der også noget, der har indflydelse på vort område.

På øen findes flere gårde. Her skal nævnes Strandgården, som også har givet navn til et sommerhusområde og grundejerforeningen Strandgården. I henhold til skødet på gården stammer den oprindelige ejendom fra 1675. Strandgårdens ejer blev i 1853 den første frie bonde på Enø. Gården forblev en slægtsgård op til 1969, hvor den daværende ejer frasolgte størsteparten af sin jord til udstykningsselskabet **Tindur**. Dette selskab nævnes her, fordi vi flere gange støder på navnet angående vort område.

Tindur udstykkede Strandgårdens jord ud mod Karrebæk Fjord til 113 sommerhusparceller.

I maj 1970 var alle grundene solgt, så der var virkelig stor efterspørgsel efter sommerhusmuligheder. Det er så også 20-25 år efter anden verdenskrig og Marshall-Hjælpen - altså en generation.

En anden gård er Stølsgården, som også ligger på Enø. I 1973 frasolgte ejeren jorden til Tindur, der stod for selve udstykningsplanen af 150 sommerhusparceller.

På dette billede, der også er fra før sommerhustiden, kan man se Broen over kanalen til Næstved. Man kan øverst til venstre næsten se, at der er kommet en ny vej, som fører til den nye bro.

Hvor er Lodsvej på dette billede? Nå ja, billedet er fra før, der kom en egentlig vej med mange store huse. Her ses kun en sti.

Hvad mon de stier (veje), der er nederst på billedet og som fører til og fra kanalen og ind i strandområdet til venstre i det nuværende sommerhusområde, har været brugt til?

Dette spørgsmål er delvis blevet besvaret af datteren af Henrik Klausen, som ejede Horskær. Datteren hedder Birgit (BA) og hun har i 2021 oplyst: *at alle bønder i området havde ret til at køre til stranden efter tang (som reelt var ålegræs) og sand. Ålegræsset blev brugt til at dække roekulerne med om vinteren, for at roerne ikke skulle fryse og dermed rådne. Sandet blev bl.a. brugt til at gøre den tunge lerjord bedre egnet til kartoffeldyrkning.*

Horskærgård havde tinglyst ret til at færdes med traktor og bil til stranden efter ålegræs og sand.

Tiden går, og der sker noget dynamisk hele tiden.

Sådan så det ud i 1958 fra et luftfoto:

Her er der allerede en del sommerhuse tættest ved stranden. Men der er ingen sommerhuse over ”skrænten” - lien. Det er svært eller umuligt at finde de nuværende veje.

Ca. 1/3 del fra billedets højre side mod venstre og ca. 1/3 fra oven og til midten af billedet ses skellet (grænsen) mellem Lundegaard og Højbogaard. På marken lige over ses skellet helt tydeligt:

Som det fremgår på den øverste del af billedet, var der i området almindeligt landbrug fra den nuværende Lodsvej – lige over skrænten. Markerne antyder, at der har været tale om almindeligt landbrug med ”heste, grise, køer, og får” Det var med dyrkning af kartofler, korn, roer og græs. Birgit har fortalt, at *Specialet var frøavl*.

Men det må næsten have været på den tid her, Frede Grønnemose begyndte at afsætte grunde til, at lejere kunne bygge deres eget sommerhus over lien (skrænten). Der er mange sommerhuse på Lundegårds arealer.

Selvom der på landsplan var økonomisk fremgang, var det alligevel ikke så stor økonomisk fremgang for mindre landbrug. Det var op om morgenen og starte arbejdet med malkning af køerne kl. 06.00 hver eneste dag hele året rundt. Der var på det tidspunkt ikke noget, der hed ferie eller hviledage for landmænd med dyreavl – der var arbejde 365 dage om året.

Livet ved stranden - dengang

Her er et meget illustrativt billede fra midten af 60'erne (i virkeligheden et postkort).

Hvis vi starter fra venstre, er der tydeligvis nye sommerhuse. Der ligger robåde med bunden i vejret nede ved stranden, nogle både er trukket lidt op. Næsten midt i billedet er der biler, så der må være en parkeringsplads og en vej dertil. Lige over bilerne ses grusværket. Midt i billedet ud til højre ses stolperne på stejlepladsen.

Der var masser af brædder, planker, stolper og småbåde nede ved stranden. Der var altid noget børnene og alle andre kunne lege med. Der har i mange, mange år været stor aktivitet for bedsteforældre, forældre og børn i alle aldre. Men sådan blev det ikke ved med at være.

I det følgende kan der læses meget mere om områdets udvikling.

Afsættelse af grundene

Inden man nu kunne begynde at forberede bygningen af et mindre sommerhus – og i mange tilfælde et ”kolonihavehus” eller et opholdsskur - skulle man først anvises et sted på marken, hvor man så kunne boltre sig. Der skulle afsættes et område af ejeren Frede Grønnemose, som man kunne leje og så disponere over.

Nedenstående beskrivelse af fremgangsmåden er berettet af flere (ældre) sommerhusejere.

Fastlæggelse af arealet til den enkelte foregik ved, at Frede iført arbejdstøj og gummistøvler, sammen med den nye lejer, fandt et passende sted på en af de veje, Frede havde skitseret. Så skridtede Frede med lange 1 meter skridt et areal af og plantede en syrenbusk. I de tilfælde, der ikke var afsat skel i begge sider,

skridtede Frede så af den anden vej (side) og plantede en ny syrenbusk der. På den måde foregik arealberegningen. Hvis grundstriben var afsat i en bredde på fx 20 meter, så talte det 20 m², hver gang Frede tog et skridt i den anden retning. Så 12 skridt var 240 m². Da der skulle betales leje pr m², var mange nye lejere interesserede i, at arealet ikke blev for stort.

En ældre sommerhusejer, som desværre ikke er her længere, har orienteret mig om, at systemet med afskridtning også blev benyttet i den øverste del af området. Her var vejene og midterskellet mellem to veje afsat, så der blev kun afskridtet hvor lang eller bred grunden skulle være. Men jo flere skridt, jo højere lejeafgift.

Han (og vistnok hele familien) var glad for deres sommerhus, men orienterede mig alligevel om, at han efter nogle få år blev meget ked af, at han ikke havde fået en lidt større grund. Det var en beslutning fra dengang, og den kunne ikke laves om.

At afsætte grundstørrelser på denne måde er i vore dage lidt usikkert. Den form for grundafsættelse har efterfølgende givet rigtig mange skelproblemer – uoverensstemmelser mellem naboer og især nye naboer, som ikke kendte systemet.

Flere steder blev der også mellem vejene afsat gangstier, som stadig findes og bliver brugt. Der blev afsat gangstier med flere forskellige formål.

Her er et andet eksempel:

R rigtig mange grunde er ikke kvadratiske. Der er mange skæve vinkler, buede sidelinjer, små indrykninger for veje og gangstier mellem de enkelte grunde. Der er fx stadig sti fra Langelinie til retning mod stranden. Stien starter på Langelinie mellem nr. 29 og 30 og videre mellem Mellemvej 22 og 23. I virkeligheden er

denne sti ikke en sti til stranden, men en adgangssti fra Melausvej 21, 22 og 23 samt Spejdervej 15, 16 og 17 og evt. andre nærtliggende huse til vandhanen på Langelinie. Stien ses – på dette kort - fra bunden af Melausvej og skråt op til venstre. I begyndelsen var der ikke indlagt vand i husene, så man skulle gå til vandhanerne for at hente daglig forbrug af vand. Det gjaldt for alle huse i hele området.

Dette kort - på foregående side - er fra nov. 1983 og udfærdiget af Landinspektørfirmaet Malmskov, Næstved.

Skelproblemer

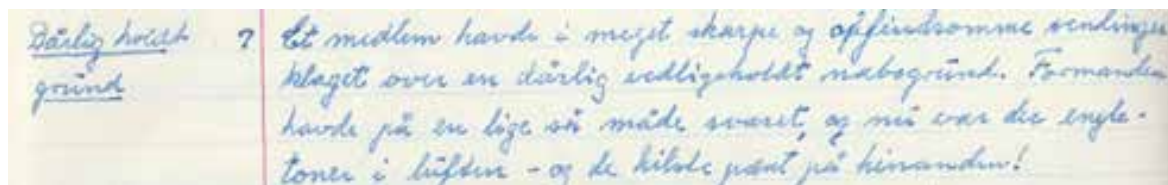
Det er helt oplagt, at denne form for grænsedragning mellem de små grunde giver problemer. Det var meget almindeligt, at man startede med at bygge et lille hus/skur. Efter få år bygges der lidt til. Det kunne også være, at naboen ikke holdt sin grund særlig godt, så man reelt ikke kunne se noget skel. Der kunne også være det problem med hækken, at den reelt kun blev klippet på den ene side. En genert, diplomatisk og tilbageholdende lejer plantede en ny hæk (eller opsatte et lille hegn), 25 cm inde på sin egen grund. Nabohuset overfor blev også solgt, der blev bygget lidt til og indkørslen blev flyttet. Nyt hegn blev efter et par år sat – så vidt man husker – på samme sted som før, men - - .

På det ordinære bestyrelsesmøde den 6. maj 1972 behandledes under pkt. 2: *En anmodning fra en grundejer i "Tindurs" område om tilladelse til at ændre sin indkørsel til at ske fra vort område gr. en brandstanders placering ved den ordinære indkørsel, kunne af servitutmæssige grunde ikke tiltrædes. Bestyrelsen kunne dog tiltræde at nævnte stander flyttes, men på "Tindurs" regning.*

På samme møde behandledes under pkt. 13: *Nogle små uoverensstemmelser med "Tindur"- grundene skulle forsøges bragt ud af verden ved forhandling. Kontakt var optaget. I øvrigt var det på at få et fælles ordensreglement med "Tindus" og Horskjærgårdens grundejerforeninger, således at det samlede område blev så attraktivt som muligt.*

På Generalforsamlingen den 14. maj 1972 meddelte formanden under sin beretning: *Havde bragt i erfaring, at enkelte rent privat havde udvidet deres grunde på bekostning af friarealer, men det var ulovligt.*

På bestyrelsesmødet den 6. oktober 1974 behandledes punkt 7 således:

Et medlem havde i meget skarpe og opfindsomme vendinger klaget over en dårlig vedligeholdt nabogrund. Formanden havde - på en ligeså måde svaret og nu var der engletoner i luften – og de hilste pænt på hinanden!

Men skelproblemer fortsatte, og på bestyrelsesmødet den 2. marts 1975 behandlede man under punkt 10: Grunde med vokseværk. Enkelte grunde var på mystisk vis blevet større end det beregnede areal. I den anledning præciseredes det, at når "vokseværket" ikke var indhegnet, var det ikke en udvidelse. I modsat tilfælde skulle der betales for hele arealet. Ville blive kontrolleret.

Selv efter årtusindskiftet er der ind imellem skelproblemer.

I 2017 besluttedes det på den ordinære generalforsamling at lade en autoriseret landmåler foretage en ny opmåling af samtlige 456 grunde.

Udsigten fra Poulsvej

Nybyggere med historier

Højbogårdsvej 37 er foreningens mindste grund. Fra begyndelsen var den på 92 m². Ved den sidste opmåling i 2018 blev grunden sat til 114 m², fordi naboen nogle år tidligere havde flyttet sit stakit længere ud mod vejen.

Oprindeligt blev grunden lejet i 1951 af mælkeemand Orla Christoffersen. Året efter blev der på grunden rejst et stråtekt hus leveret af vognmand Vagn Nielsen, Karrebæksminde.

Den ældste af børnene, Ole Christoffersen, husker leveringen af huset og husker også, at han var med til at sætte køjesenge op inde i huset.

Desuden beskriver han meget levende, at hans far havde en mælkejunge, hvorpå han forneden havde sat en vandhane. Denne junge satte han i bagagerummet

i sin Chevrolet og kørte så til havnen til det nuværende "skæve" pandekagehus (ishus), hvor der var en vandhane til fri afbenyttelse. Sådan hentede denne familie alt vand til huset.

Der er efterfølgende blevet bygget yderligere et lille hus, som der blev indlagt vand i. Det "nye" lille hus rummer nu køkken og badeværelse.

Huset (husene) har altid været særdeles velholdt og da Orla Christoffersen ikke kunne mere, overgik det hele til de 3 børn, Ole, Inger og Kristian som d.d. ejer 1/3 hver.

Sådan ser det oprindelige hus ud i dag – foråret 2021.

Fotograf: Hans Høg

Her er en anden beretning fra Niels Henning Rasmussen, som har sommerhus på:

Poulsvej 102C

Først i tresserne var mine forældre på besøg på adressen, Bag Hegnet 106, hvor vores naboer fra Sorø havde lånt et sommerhus. Samtidig havde min far et skur, som han skulle have flyttet og manglede et sted, hvor det kunne placeres.

Da der lige var afsat et nyt område til sommerhuse på Bag Hegnet, Poulsvej og Tomsvej, og det var billigt at leje en grund, faldt valget på Poulsvej 102C.

Det viste sig dog efterfølgende, at det med at opsætte et gammelt skur ikke var tilladt. Der skulle søges, og huset skulle overholde nogle regler. Nu havde de jo allerede lejet grunden, så det var bare med at få tegnet et hus og få ansøgt og nu, hvor der var gang i byggeriet, kunne der jo lige så godt blive bygget to små huse, så Poulsvej 103C blev også lejet. Hus nummer to blev dog afvist, da der var byggestop i 1962, så de måtte kun bygge et hus. Hvad så med 103C? Det blev aftalt med Grønnemose, at 103C blev delt mellem 102C og 104C, og sådan er det stadig.

Et par billeder fra opstarten i 1962. Et rigtigt nybyggerkvarter. Som det ses, var det på bar kløvermark så derfor høstakken.

Jeg var 4 år på dette tidspunkt, så meget af det jeg "husker" fra dengang, er jo noget jeg har fået fortalt senere. Jeg husker måden, man som naboer omgik hinanden. Det var helt specielt, når man mødtes på vejen, snakkede over hækken og mødtes over en bid mad. En sjov detalje var, at rigtig mange ikke blev

omtalt med navn, men ved erhverv. Vi boede op af Tuborg-manden, maleren, glaspusteren, værkføreren, brugsmanden og spurvognsmanden.

Der blev altid bygget i området. Hammeren og andet værktøj var altid i gang et eller andet sted, og der blev bygget med, hvad man lige havde eller naboen havde. Ellers gik man på "lossepladsen" oppe ved Brentebakkevej, (det var før, der blev bygget på den anden side af Brentebakkevej), og her fandt man ofte noget, som andre havde smidt

ud. Det var også typisk, at hvis du var på vej op på lossepladsen med brædder, du ikke selv kunne bruge, så nåede de sjældent helt derop, men blev overtaget af nogle på vejen for to bajere.

Læg lige mærke til, at der ikke var tilkørsel til Brentebakkevej. Vi kørte ind via Lodsvej.

Naboerne fandt hurtigt ud af, hvem der havde hvilke værktøjer, så du kunne altid låne. Men da den sidste trillebør var slidt op, blev der indkaldt til fællesmøde, hvor der blev etableret en trillebørsforening, som stod for indkøb af en ny i fællesskab. Denne trillebørsforening afholdt årlig generalforsamling med fællesspisning. Trillebøren blev pyntet med blomster, og senere blev den brugt til hjemtransport for dem, der havde mistet evnen til at gå lige. Vi kom til at snakke om disse generalforsamlinger for nogle år siden, og det blev starten på vores sommerfester oppe for enden af Poulsvej.

Det er blevet noget af en sommerfest med fast orkester bestående af beboere fra Bag Hegnet, Poulsvej og Tomsvej.

Trillebøren er stadig en fast del af festen. Det er dog ikke blomster, den er pyntet med.

Som jer, der også har oplevet jeres barndom i området, er jeg også opvokset med sommerhuskammerater (der var til tider rigtig mange), hvor vi brugte meget af tiden på de grønne områder oppe for enden af Poulsvej, til aktiviteter såsom fodbold, tennis eller drageflyvning.

Lidt historie fortalt af **Ib Hansen**, tidligere sommerhusejer på et par adresser:

Mit første besøg i Vesterhave var i 1959. Det var som arbejdsdreng og medhjælper hos Svend Jeppesen, der havde et lille sommerhus på Berthasvej 8a tæt ved stranden.

Ib Hansen

Jeg var 17 år, og boede hos mine forældre i Haslev.

Fotograf: Ib Hansen

*Sammen med **Ole Andersen** var jeg i snedkerlærer hos Wilhelm Hansen i Haslev, hvor Svend Jeppesen var snedkersvend.*

***Ole** og jeg fik begge lyst til at få et sommerhus i Karrebæksminde, som vi måske kunne tjene lidt på at udleje.*

Ole byggede på Lodsvej 77a. Huset er senere solgt, men ligger der stadig.

Jeg byggede på Ibsvej, der blev navngivet efter mig. Huset som var opført på grund nr. 38c, blev senere solgt, og der er bygget nyt på grunden.

Dengang var området jo ikke byggemodnet, men rundt omkring var der opsat vandhaner, hvor man kunne forsyne sig med vand.

Til isskabet kunne der købes isblokke i kiosken, der var beliggende Lundegårdsvej nr. 50.

Det hele var jo lidt primitivt med petroleumslamper, manglende bad og lokum i gården, men det var da spændende at være nybygger, der blev jo nærmest bygget overalt i området uden særlige krav til, hvad der blev opført.

Utroligt at se, hvordan området har forvandlet sig i de forløbne 60 år.

Et andet byggeri

Der bygges også mere professionelt – det er ikke kun små ”husmænd”, der har knoklet med små brædder, affaldstræ, gamle fiskekasser mv.

Forgrunden på dette billede er en del af Langsøen. Huset i midten, (lidt til venstre) som tilsyneladende er ved at blive bygget, er Krydsvej 38E. Bilerne indikerer, at det er håndværkere, der bygger huset og ikke selvbyggere. Det er oplyst, at billedet er fra 1960, men det kan ikke dokumenteres.

Ordensregler og hygiejne

Uanset, hvordan man byggede sit hus, var der også dengang – i 1961 – en myndighed, der så på hygiejnen. Her er det sundhedskommissionen, der er myndigheden og har fastsat reglerne for hvordan:

1. vandet skal bæres til husene
2. spildevand skal behandles
3. clocsettet – (WC) skal foregå – se også nederst på bestemmelsen
4. køkkenaffald mv. behandles
5. bortkørsel af affald foregår

NB: Sundhedskommissionen kan til enhver tid annullere denne tilladelse. Ejeren, Grønnemose, strammer reglerne for toilettet.

De huse, der blev bygget i begyndelsen på den lejede grund, havde også ordensregler. De ældste ordensregler, der skulle ophænges i husene, hvis de blev udlejet, så ud som billedet her.

Indholdet i ordensreglerne siger også noget om forholdene. Allerede i pkt. 2 fremgår det, at der ikke er indlagt vand i husene. Vandet skulle hentes ved opsatte vandhaner forskellige steder i området. Herudfra kan man næsten også regne ud, at husene kun kan benyttes, når der ikke er frostvejr.

Dette billede er vistnok også fra 60'erne og med rundsøen i forgrunden. Stien til højre i billedet ser ud til at føre til en bro mellem store og lille Rundsø. Det har nok været en anden bro end den nuværende.

Mere byggeri

Nybygning på Torbensvej 91M

Af Birthe Schlaikjer:

Byggeriet startede med et lille skur, tørkloset og med vandhane på vejen ud for Torbensvej 91M. Efter et par år blev huset bygget, og der blev indlagt vand.

Robert (Birthes bror) har fundet den originale lejekontrakt mellem vores far og Grønnemose. Her er et udpluk af lejekontrakten:

Færløbig - Lejekontrakt

Undertegnede gårdejer Frede Grønnemose, Karrebæk pr. Karrebæksminde, (tlf. Karrebæksminde nr. 16), bortlejer herved fra d. *13 juli* 19*65* til d. 31. marts 19*70* til:

Nils mand Rasmus Hansen
H. Højvej 619, Birkely Strand Telf. 730225
af den mig tilhørende ejendom matr. nr. 18 a og 19 c Karrebæk by og sogn, et grundstykke, der på grundplanen er betegnet som nr. *91M*, af areal ca. *500* m², beliggende ved en jordvej, kaldet *Karlvej*, på følgende nærmere

VILKAR

1. Adgangsvejen til grundstykket er den af ejeren anviste private vej over matr. nr. 20 a Karrebæk eller over Næstved kommunes stejleplads eller anden til enhver tid af ejeren anvist vej. Markvejen til Karrebæk by må ikke benyttes.

2. Den årlige leje er kr. *725,-* for et år fra 1/4—31/3. Lejen betales årsvis forud. Lejeren betaler derudover indskud, een gang for alle, for vandhane kr., som betales d. 1. april 19*65*, og forpligter sig til årligt at betale en vandgift, for tiden kr. *25,-*, samt årligt indtil videre kr. *4,-* for bortkørsel af affald, der betales sammen med lejen, altså ialt kr. *765,-*, der indtil videre betales til ejeren *F. Grønnemose*, postboks nr. 41514, huset Års 1. april første gang 1. april 19*66*.

Til bekræftelse med vore underskrifter: Karrebæk, den *23 Juli* 19*65*

som ejer: *F. Grønnemose* som lejer: *Rasmus Hansen*

Og her er endnu en spændende historie om, hvorfor en person efter årtusindskiftet har hus indenfor Grundejerforeningen HøjboParkens område.

Det er **Birgit Munk**, som skriver:

Hvorfor har jeg hus i HøjboParken?

Jeg har i mange år ejet og drevet Skovgrillen i Middelfart. Her kommer der mange mennesker hver dag. Vores kunder er fra alle samfundslag, er i alle aldre og kommer af vidt forskellige grunde.

Nogle kommer i sagens natur for at få stillet sulten, når de er på vej fra A til B, nogle fordi de er lækkersultne efter en stor is, men rigtig mange kommer også for at få en sludder, og for nogle er vi en stor del af deres netværk.

Jeg er vild med at tale med mennesker, høre deres historier, nogle gange bytte en løgnehistorie, andre gange diskutere alt muligt mellem himmel og jord, heriblandt også hvad der giver mening i livet.

Når jeg bliver spurgt, hvad jeg laver i min fritid, så fortæller jeg om mine børn og børnebørn, at jeg forsøger at holde mit skrog i nogenlunde stand med lidt motion, at jeg godt kan lide at nørkle med små og store projekter, men også at jeg har et sommerhus i Karrebæksminde, nærmere betegnet i HøjboParken.

Hvorfor har du det, det er da langt væk?

Jo, min familie har, så længe jeg har kunnet huske, haft et nært forhold til Karrebæksminde. Min mormor boede i Alleen og hendes søster Elly var gift med Frede Grønnemose, som udstykkede HøjboParken. Flere af vejene i HøjboParken er opkaldt efter mine familiemedlemmer ex Nielsesvej og Bertasvej. (mine oldeforældre).

De havde sommerhus på hjørnet af Højbogårdsvej/Lodsvej. Min oldemor og oldefar, Niels og Berta Nielsen ankom hvert forår i deres gamle sorte fordbil og flyttede ind med kurvestol, flødebolsjer og resten af det nødvendige indbo fra hjemmet i Næstved. Dette lille grønne hus med veranda blev mødested for hele familien, som bestod af 5 børn, svigerbørn, børnebørn med mænd og koner og senere os oldebørn. Der blev hentet vand ved en vandpost ude på hjørnet ligesom, der heller ikke var elektricitet. Til gengæld var der altid bobspil i haven og kolde øl i kassen og skulle sidstnævnte komme til at mangle, var der åben hos Købmand Møller i det lille bindingsværkshus ved siden af nuværende Spar, som Møller senere byggede. Udenfor almindelig åbningstid havde den lille "købmand" overfor på det modsatte hjørne af sommerhuset også altid "åbent".

Det var for en lille jysk bondepige noget nær paradiset at være sammen med fætre og kusiner i alle aldre og have ishus og strand i umiddelbar nærhed.

Min moster og onkel havde sommerhus på Lodsvej 20, et lille bitte hus, hvor de snildt kunne bo hele sommeren med først to og senere tre børn. Som udviklingen gik, fik også denne familie mulighed for at flytte fra det almennyttige boligbyggeri på Erantisvej i Næstved til eget hus primo 70'erne, og dermed sluttede deres tid i Højboparken.

Mine forældre lejede flere somre et hus i Højboparken, og jeg mindes en sommer ca. 1970, hvor vi boede i et lille hus "Kvik" på toppen af Bag Hegnet, og jeg på cykel skulle ned til mine oldeforældre. Vejen var stejl og gruset løst, så jeg væltede og fik styret ind i maven, men så var det jo godt, at samaritterne var lige ovre på Enø Strand (nuværende Kafenø).

Når vi gik til stranden for at få en dukkert, mindes jeg, at buskene fra hjørnet ned mod Patricksvej var vokset sammen, så vi gik gennem en "tunnel". Søen ved Patricksvej var fyldt med karper, og vi kunne stå på den lille bro og få dem til at stikke munden op af vandet ved at fodre dem med brød.

På den anden side af Lodsvej, gik der bag grundene en sti, Røverstien; så vi kunne gå på skrænten bag husene på Patricksvej helt hen til "hullet", hvor foreningshuset nu ligger. Dengang lå der på området en kiosk, hvor man kunne købe slik, is og badedyr i alle størrelser og farver. En anden handlemulighed var helt nede ved Højbogårdsvej nr. 1 og hørte vist nok til "dem ovre på den anden side af hækken". Netop nr. 1 var Frede og Elly Grønnemoses eget hus.

Mine oldeforældre døde, min mormor blev hjerneskadet, og jeg blev ældre, så den naturlige tilknytning til Karrebæksminde gled ud. Jeg har dog altid måttet et par ture til Karrebæksminde hvert år.

I 2016 var jeg blevet campist og ville have en fastliggerplads på Enø Camping. Der var lang venteliste, og så var det jeg kom på, at jeg jo også kunne købe et sommerhus. Jeg har altid haft gang i for mange ting og rejser til, at jeg kunne forestille mig et sommerhus. Jeg var sådan i tvivl, om jeg ville få et sommerhus brugt. Da jeg, som så mange gange tidligere, gik rundt i Højboparken og mindedes gode gamle dage, så jeg et skilt med "Privat Til salg" af Patricksvej 40B. Jeg ringede til Thomsen som havde ejet huset i 35 år, og da jeg jo stadig var usikker på, om jeg havde tid til et sommerhus, aftalte vi, at jeg lejede det 1 år med forkøbsret. Det år brugte jeg huset flittigt og fik mange gode stunder der.

Jeg købte huset maj 2018 og påbegyndte renovering. Den står stadig på, for jeg har stadig gang i alt for mange ting ☺

Mine egne børn og børnebørn er ved at få samme forhold til området. De kender historien og synes, det er sjovt at vejene er opkaldt efter vores familie. Sådan kan en familiehistorie fortsætte ☺

Jeg selv fyldes stadig med glæde og nostalgi, når jeg går rundt i området. Jeg ville ønske, jeg kunne fastholde byggestilen og de "simple" huse, men det er

nok fordi, jeg kan huske, hvordan det var. I dag har vi jo alle behov for at ting fungerer og ikke bare er et åndehul.

Derfor har jeg sommerhus i Højboparken!

Men alt dette kan jeg jo ikke forklare, hver gang en kunde spørger ”Hvorfor har du det ??”

Her er **Jakob Obdrups** personlige beretning:

Barndom i Højboparken i 70'erne.

Mine forældre købte et lille lyserødt sommerhus på Solvej 6 i Karrebæksminde i 1966. Huset kostede 6.000 og blev købt på afbetaling af Frede Grønnemose. Det blev afdraget ved hjælp af veksler, som blev betalt efter evne. Mine forældre havde ikke mange midler, men blev forelsket i huset og i området, og synes det var deres lille paradis.

Under oprydning efter min fars død i 2019 fandt min søster et postkort, som min far skrev til sine forældre i København. Det udstråler stor begejstring og er skrevet den første sommer, de havde huset. (Det er postkortet på side 22). Vejnavnet Solvej, blev i øvrigt ændret til Berthasvej ved kommunesammenlægningen i 1970, da der var en anden vej i Næstved kommune, der hed Solvej. Min far var meget fortørnet over, at det var deres lille vej, der skulle ændre navn.

Huset var bygget af skifferplader, malet lyserødt, og var meget lille. På bagsiden var der et krat med brombær og solbær, der var helt ufremkommeligt. Min far gravede huller deromme til indholdet af tørklosettet, inden der kom en hjemmelavet septiktank nogle år senere. I dag er vildniset ryddet, og arealet er nu en del af Nielsesvej.

Livet i sommerhuset var fuldt af liv og masser af solskin og samvær. I min barndom var der hverken strøm eller vand i sommerhusene, så livet var også meget enkelt og primitivt. Jeg husker, at dagene gik med at opsøge og lege med de børn, der var i området på samme tid som en selv. Min far var skolelærer, så vi var i sommerhuset det meste af sommeren.

Vi var 5 søskende i det lille hus på Berthasvej. Vi boede på meget lidt plads, og vores lyserøde skifferhus skulle have et navn. Det var min onkel Lasse, der fandt

på det fine navn: Noktilos. Huset var nemlig nok-til-os, selvom der ikke var mange kvadratmeter.

Min morfar var vognmand og havde tidligere kørt med mælk i junger. Han havde en til overs som blev gravet ned, og brugt som køleskab. Maden blev lavet på gasblus og i en gammel gasovn. Vand kunne hentes i vandhaner, der var stillet op på hver vej. Det var tit os unger, der skulle hente vand ved hanen. Vandhannerne blev brugt som "tankstationer", når vi kørte rundt på vores gamle cykler og sæbekassebiler. Min morfar kørte også med skrald, og da skete det, at han fandt en gammel børnecykel, som han tog med ned til os. Man kunne enten køre på den eller bruge nogen af delene til en sæbekassebil.

En anden aktivitet, der blev brugt tid på, var at lave og flyve med drager nede på strandengen. Ellers blev der spillet fodbold i haven, til der ikke var mere græs på plænen. Min far var sløjdlærer, og havde lavet nogle stylder, som også blev brugt flittigt. Herudover havde han drejet et bocciaspil med nogle røde og blå kugler og en lille sort kugle. Det gik der også meget tid med på plænen.

En anden stor aktivitet var selvfølgelig stranden. Selvom der ikke var mange regler i min barndom, var én af dem, at der altid skulle en voksen med derned, når vi badede. Min mor havde stor respekt for vandet. Når vi badede, sad hun ofte på stranden og talte hoveder, så hun havde styr på, at vi ikke gik under. Der var mange konkurrencer og lege, vi fik tiden til at gå med. Vi slog kolbøtter i vandet, til vi blev helt rundtossede, eller dykkede efter dykkersten. De bedste var en flad hvid sten, som man kastede lidt ud, for så at dykke efter den. Ellers kunne vi spille bold i vandet eller padle rundt i gamle bilslanger, som blev pumpet op.

Jeg husker ikke, at vi brugte solcreme, så vi blev selvfølgelig skoldet. Så alle blev smurt ind i en hvid ildelugtende væske om aftenen. Min søster var meget stolt, da hun kunne sige, hvad det hed: lidocain liniment med salol.

I 1978 købte mine forældre naboens sommerhus på Spejdervej, og fik i 1992 bygget et nyt Kalmar-hus på grunden. Begge disse huse har også altid heddet, og været, Noktilos.

Minderne fra dengang er altså socialt samvær, nærvær og leg. Det er værdier, som stadig gør sig gældende, dog i en anden tid. Huset er nu samlingspunkt for mange traditioner i min store familie, og huset, som stadig er på få kvadratmeter, rummer meget socialt samvær og nærvær, og det er jeg sikker på vil fortsætte til de næste generationer.

Fra **Per Jeppesen** har vi modtaget denne fine beskrivelse:

Frede Grønnemose var gårdmand på Højbogård i Karrebæk. Uden at vide hvornår han begyndte at lade by-folket bygge "omklædningsskure" på hans jord, så var der i hvert fald godt gang i "butikken" i starten af 50'erne.

Og huset på adressen Berthasvej 7 er bygget på et eller andet tidspunkt før 1948, hvor skorstensfejeren beviseligt var på besøg for at tilse diverse petroleumslamper, primusapparater og den slags.

Med lidt opfyldning af området mellem nr. 1 og nr. 2 (ca. 1955) samt opgravning til fyld/etablering af søen ved Langelinie (noget senere) kunne der udstikkes mange nye grunde både tæt på vandet (mellem 1 og 2) og i området mellem den nye sø og skrænten. Oftest simpelthen udmålt med gårdmand Grønnemoses lange gummistøvle-skridt. "Det skal være så billigt, at "alle" kan få råd til et lille sommerhus", som han sagde. Deraf de meget små grunde.

Han tjente vel også lidt mere, når der i et område fx blev 7 i stedet for 6 grunde? Men det der med "det billige", det mente han vist egentligt!?! Han var i hvert fald ikke en mand, som førte sig frem med moderigtige statussymboler, som flotte biler eller smart tøj. Den lille Morris 1000 blev parkeret ved bjælkehytten, og så stod han der iført gummistøvler, kasket og arbejdsbukser.

Min far, Svend Jeppesen, syntes alligevel, at de 7 nye grunde i området fra 4a/4b til 7a/6b, var for små og lige bag Grønnemoses hus var et stykke jord (mere præcist betegnet: et vandhul), så . "Kan man ikke fylde det lidt op, og så bygge her?" Jo, sådan blev aftalen. Der blev læsset jord i hullet, og "der" kunne et hus med nr. 8a placeres, og det blev det så i sommeren 1956! (Man kunne godt i dag undre sig, hvorfor det skulle hedde 8a, for hvor er nr. 8? Men på den tid stod der altså et lille hvidt (nr.8) omklædningsskur på trekantområdet lige bag det, der så nødvendigvis måtte blive 8a).

I et forsøg på at få lidt mere fast grund under fødderne slæbte "vi" græstørv nede fra strandengen, indtil hr. Grønnemose satte en stopper for den aktion. Selve sommerhuset havde min far bygget "hjemmefra". Elementerne blev transporteret på lastvogn til adressen, og så blev huset sat op i løbet af een dag. Folk, som gik til vandet om morgenen undrede sig, da de om aftenen gik hjem, over det hus, som de ikke havde bemærket tidligere på dagen. Og selvfølgelig gjorde de det, for taktikken var ikke så ofte brugt på den tid, og der var ikke megen bevoksning og ikke mange huse, så.....et helt nyt hus!?!...

Hus-elementerne bestod af et skelet af (ca. 5 x 5 cm lægter). På ydersiden beklædt med hård masonit og på indersiden bløde celotex-plader. Taget: krydsfiner beklædt med tagpap. (Man kan stadig genkende husets oprindelige udformning i den del af det nuværende, som er træbeklædt). Det hele blev opsat på

nedstøbte cement-afløbsrør. En lille stue med sovesofa, et vægmonteret klap-ud-spisebord og taburetter, et lille soverum med 3 sengepladser over hinanden (køjer) og et meget lille køkken med et primusapparat, en vask med afløb ud gennem et hul i væggen og et lille isoleret skab, brugt som en slags køleskab.

Vand hentede man i en spand fra en af de i området anbragte vandhaner (fx mellem nr.13 og 14) og toilet. ... joh.... et separat lokumsskur, hvis spand man med passende mellemrum måtte tømme i et dertil gravet hul bag huset. I respekt for den tids betegnelse for fjernelse af "den slags": natrenovation (i modsætning til det vi kender som dagrenovation) påhvilede opgaven ofte husfaderen ved nattetide. Det lugtede ikke så meget dagen efter, men "grav dybt, og husk hvor!!!"

Ingen isolation, ingen "moderne bekvemmeligheder". Huset skulle bruges i 2 - 3 uger om sommeren og måske et par week ender før og/eller efter. Når det var mørkt, var det mørkt... måske kunne man klare at spille kort eller læse i skæret fra en petroleumslampe, et stearinlys eller en batteri-lommelygte, men ellers, "når det var mørkt, så var det mørkt, og så sov man!"

I 1960 købte mine forældre, Inge og Svend Jeppesen, huset beliggende på nuværende adresse Berthasvej 7 (den gang Solvej 7). Min morfar, der var ansat på SEAS, havde nok en finger med i spillet, da der allerede i starten af 1960'erne fra kioskhjørnet blev sat master og trukket ledninger frem til Berthasvej 7, som vist dermed blev det første sommerhus i området med indlagt el?

Huset på Højbogårdsvej 8a (den gang Markvejen 8a) blev solgt fra i 1965.

Familien Jeppesens hus på Berthasvej 7 er ombygget i en uendelighed, men enkelte dele af huset fra før 1948 står stadig. Og i lighed med 8a hviler også dette hus på i sandet nedstøbte cement-afløbsrør.

Som bekendt blev grundejerforeningen Høj-boparken etableret i 1972, el-nettet var udbygget og området blev kloakeret i 1976. Alskens moderne bekvemmeligheder kunne brede sig, så vi i dag har vand og lys og radio og fjernsyn og fibernet, og hvad bliver det næste. . .??

I 2001 købte min kone, Birthe, og jeg huset Vibsevej 3a, så vi stadig har "en sikker havn" i Højbogårdsområdet i Karrebæksminde.

Fotograf: Anna Obdrup

Til stranden

Grundejerforeningen Højboparken

Frede Grønnemose afgik som nævnt ved døden den 23. sep. 1971. Ingen af børnene eller ægtefællen Elly ønskede at overtage hele ejendommen. Ejendommen kunne teoretisk set deles i tre områder. Der var selve bygningerne, der bestod af stuehus (som stadig eksisterer) og landbrugsbygningerne (som ikke længere eksisterer). Omkring gården var der et areal til normal have- og frugttræsavl, samt et areal, hvorpå vandværket lå (ligger). Til sidst var der det største og i vor sammenhæng – vigtigste – område, hvor der var bygget private sommerhuse på lejet jordareal. Arvingerne ønskede ikke at overtage og dermed administrere området med sommerhusene på lejet jord.

Til gengæld var der investorer, der var interesseret i at overtage sommerhusområdet.

Men før det kom hertil, havde der i nogen tid været kræfter i gang for at danne en anden forening – en lejerforening. Det fremgår af nogle notater og skrivelser, at der var to grupper i gang med at danne en lejerforening. I en (desværre udateret skrivelse) fremgår: *Det skyldes den omstændighed, at der til dette møde kun er indvarslet ca. 130 sommerhusejere i den lave del af Vesterhave, mens samtlige 460 lejere under Grønnemose er indvarslet skriftligt til det møde, der holdes i morgen 8 dage på Hotel Axelhus i Næstved.*

Baggrunden for ønske om foreningsdannelsen er rigtig bred. En af årsagerne er vejene og kloakeringen. Den 1. maj 1969 skrev Frede Grønnemose: *Til lejere som har fået kloakeret i 1969. Foranlediget af forespørgsel fra nogle lejere om, hvorledes man skal forholde sig, når tilslutningen til det under anlæg værende kloaksystem kan ske, meddeles herved:*

Fra den 1. april d.å. er Karrebæk kommune inddraget under Næstved kommune og fra denne dato gælder der for Næstved kommune gældende regler for bebyggelse, ombygning, spildevandsafledning m.m., jfr. bygningsvedtægten for Næstved kommune, hvori det i § 4, stk. 1 er anført:

Og her nævnes så regler for bygninger og tilslutning til kloaksystemet.

Ejeren af jorden – Frede Grønnemose – glæder sig faktisk til, at der bliver oprettet en lejerforening, idet han den 27. juli 1969 skrev:

Frede Grønnemose
HØJBOGAARD
TLF. (03-742) NR. 16 • GIRO 41514

Karrebaksminde, den 24-7-69,

*Til Udvalg for oprettelse af lejerforening.
Dersom I ønsker det må I bruge følgende
som afslutning på jeres indbydelse.*

*Det er mig en glæde at der nu er
nogle lejere som er gået i Spidsen for
oprettelse af en lejerforening – hvilket har
min fulde tilslutning. Jeg håber på et
godt samarbejde og at alle vil støtte en god
løsning af Opgaverne.*

Med venlig hilsen

i juli 1969.

F Grønnemose

Til Udvalg for oprettelse af lejerforening. Dersom I ønsker det må I bruge følgende som afslutning på jeres indbydelse

Det er mig en glæde at der nu er nogle lejere som gået i Spidsen for oprettelse af en lejerforening – hvilket har min fulde tilslutning. Jeg håber på et godt Samarbejde og at alle vil støtte en god løsning af Opgaverne.

*Med venlig hilsen
F Grønnemose*

i Juli 1969

Dannelsen af en lejerforening

Først indkaldes der til:

*Stiftende Generalforsamling Søndag d. 28-9-1969
på Hotel Akselhus i Næstved med følgende dagsorden*

- Pkt. 1. Velkomst*
- # 2. Valg af dirigent*
- # 3. Beretning*
- # 4. Indkomne forslag*
- # 5. Regnskab*

Indkaldelsen har i alt 14 punkter inkl. valg af bestyrelses medlemmer mv.

Under punktet ”3. Beretning” gennemgår formanden, hvad der er sket forud for den stiftende generalforsamling her d. 28. sep. 1969.

Her nævnes noget af det, formanden sagde om tiden før dannelsen af Lejerforeningen:

Det fremgår af referatet, som fylder syv håndskrevne sider i en protokol med sidestørrelsen A4, at formanden under dagsordenen punkt 3 bl.a. har orienteret om: ”I forbindelse med Lejermødet Søndag den 17 – 8 – 1969 samledes den nyvalgte foreløbige bestyrelse for at Konstituere sig og man enedes om at vælge Sv. Aa Larsen som Formand og Jørgen Parning som sekretær og at disse skulde udarbejde et Lovudkast dette blev gjort på et møde hos Jørgen Parning d 25-8-69 og forelagt den Samlede bestyrelse på et møde d. 5-9-69 hos Sv. Aa. Larsen, hvor det blev gennemgået og med enkelte rettelser udsendt til samtlige Lejere hos Frede Grønnemose.”

I samme referat/protokol står der yderligere, at den foreløbige bestyrelse:

6. *"foruden Lovudkastet" har "opsat et arbejdsprogram for den kommende bestyrelse som følger:*
7. *Vedligeholdelse af Vejene når de efter Kloakeringen er istandgjort.*
8. *Kontrol med nuværende og Fremtidige Vand- Kloakerings og Vejprojekter*
9. *Gennemførelse af effektiv skiltning på Vejene. evt. færdselstavler*
10. *Indkaldelse af Tilbud vedr. Kollektiv Installation af Elektricitet og Vand m.m.*
11. *Regulering af Teltslagning og Parkering navnlig i Strandområdet*
12. *Fjernelse af Betonruin ved Stranden*
13. *Etablering af bedre dagrenovation smat fjernelse af kasseret Brugsgods. (senge Madrasser m.v.) i sommermånederne*
14. *Udarbejdelse af nyt Ordensreglement specielt med henblik på fremlejede Sommerhuse*
15. *Udvidelse af Kontraktens løbetid til minimum 20 Ar over alt samt tilføjelse af bestemmelse om forkøbsret i forbindelse med Ejerskifte*
16. *Kontakt med reps Myndighed vedr. Kloakering m.v.*
17. *Oprettelse af passende antal Offt. Toiletter*
18. *Udformning af aftale med Grønnemose vedr. overtagelse af sekretariats funktioner*

Den foreløbige bestyrelse havde drøftet mange problemer eller muligheder. Her skal bl.a. nævnes problemet med *"at enhver lejer havde ret og pligt til at være medlem"* – *"ud fra det at der i den Tinglyste Deklaration på det nye udstykkede område stod at når et bestemt antal grunde var udlejet, skulle der oprettes en lejerforening"*.

Bestyrelsen havde også kontaktet Næstved kommune og *"Jørgen Parning og Peter Jensen havde den 23-9-69 en samtale med Borgmester Svend Hansen i Næstved hvori denne oplyste at kommunen ingen planer havde om at gøre medlemskab af en lejerforening til en pligt.*

Der har været drøftet mange flere punkter med borgmesteren, men her skal kun nævnes: *"en ny byggevedtægt under landsbyggeloven – sommerhusenes tilbøjelighed til overbygning – en revision af vejnavnene – Borgmesteren gav tilsagn om en redegørelse for den aktuelle situation på en generalforsamling når den færdige byggevedtægt foreligger. "*

Beretningen, ved denne stiftende generalforsamling til **lejerforeningen** slutter således:

Flere talere havde derefter Ordet og efterlyste længere lejemål eller forkøbsret således som det fremgik af Arbejdsprogrammet. Grønnemose ~~redegjorde~~ redegjorde hvorfor kontrakterne ikke kunde løbe længere end 10 år for Landbrugspligtens ophævelse var det kun lovligt at udleje i 5 år ad gangen efter ophævelsen var Grønnemose med sin jurist blevet enig om 10 år hvis dette skulde ændres skulde der en ny udmatrikulering til i tilfælde af køb var grundene for små til at hver kunde få skøde på dem. Så skulde foreningen stå som køber men dette var dog ikke noget tilsagn. I slutbemærkningerne sagde formanden at det jo netop var forkøbsret til jorden vi gerne vilde have og betragtede Grønnemoses sidste udtalelse som en mulighed for videre forhandling. Beretningen blev derefter sat under afstemning og godkendt og man gik til næste punkt.

Flere talere havde derefter Ordet og efterlyste længere lejemål eller forkøbsret således som det fremgik af arbejdsprogrammet.

Grønnemose redegjorde hvorfor kontrakterne ikke kunde løbe længere en 10 år for Landbrugspligtens ophævelse var det kun lovligt at udleje i 5 år ad gangen efter ophævelsen var Grønnemose med sin jurist blevet enig om 10 år hvis dette skulde ændres skulde der en ny udmatrikulering til i tilfælde af køb var grundene for små til at hver kunde få skøde på dem. Så skulde foreningen stå som køber men dette var dog ikke noget tilsagn.

I slutbemærkningerne sagde formanden at det jo netop var forkøbsret til jorden vi gerne vilde have og betragtede Grønnemoses sidste udtalelse som en mulighed for videre forhandling.

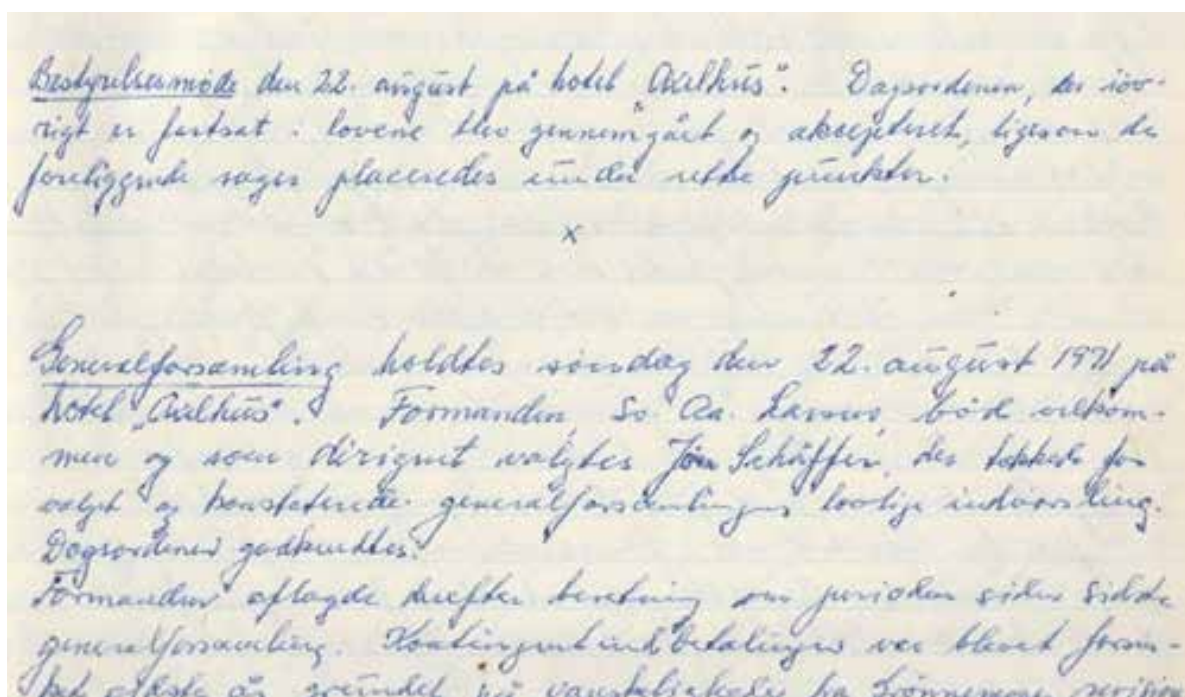
Beretningen blev derefter sat under afstemning og godkendt og man gik til næste punkt.

Man kan næsten sige, at generalforsamlingen til stiftelse af **Lejerforeningen** lagde op til oprettelse af **Grundejerforeningen Højboparken**.

Lejerforeningens arbejde

Den nye forening har afholdt møder således:

- 20. oktober 1969 Bestyrelsesmøde
- 18. april 1970 Bestyrelsesmøde
- 12. juli 1970 Bestyrelsesmøde
- 23. juli 1970 Bestyrelsesmøde – Man vedtog at indkalde til generalforsamling den 9. august.
- 9. august 1970 Generalforsamling –
- I referatet fra generalforsamlingen står: *Formanden berørte, at man ville forsøge at arbejde hen på at få en skriftlig forkøbsret af hele området indenfor et matrikelnummer.*
- 24. nov. 1970 Bestyrelsesmøde
- 23. marts 1971 Bestyrelsesmøde
- 5. april 1971 Bestyrelsesmøde hos gårdejer Frede Grønnemose, Højbogaard.
- 18. juli 1971 Bestyrelsesmøde "Tindur" omtales. *En afregning for det kloakerede område"*
- 22. august 1971 Generalforsamling

Bestyrelsesmøde den 22. august (1971) på hotel Axelhus. Dagsorden, der i øvrigt er fastsat i lovene blev gennemgået og accepteret, ligesom der foreliggende sager placeredes under rette punkter.

Generalforsamling holdtes søndag den 22. august 1971 på hotel "Axelhus". Formanden Sv. Aa Larsen bød velkommen og som dirigent valgtes Jørn Schæf-

fer, der takkede for valget og konstaterede generalforsamlingens lovlige indvarsling.

Dagsordenen godkendtes.

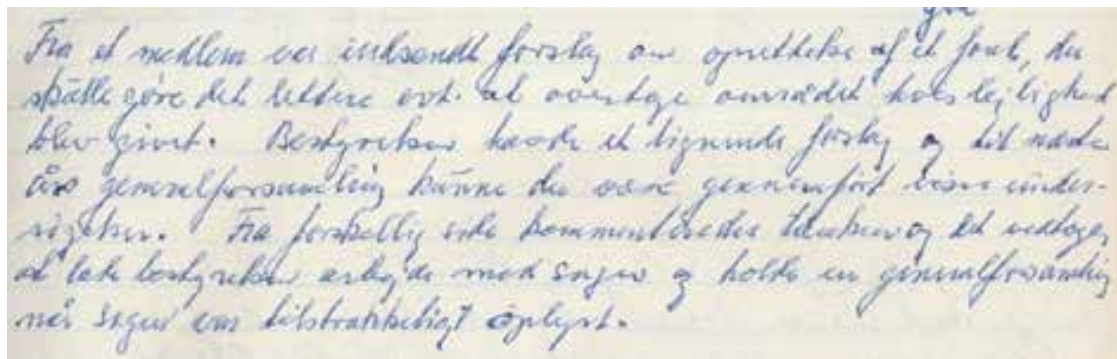
Formanden aflagde herefter beretning om perioden siden sidste generalforsamling. Kontingentbetalingerne var blevet forsinket sidste år grundet på vanskeligheder hos Grønnemoses revision.

Det fremgår af referatet, at det på mange måder havde været en ret indholdsrig generalforsamling. Formandens beretning slutter med *at et af foreningens formål var at købe hele området, hvis Grønnemose ville sælge Formanden håbede på en god debat efter beretningen.*

Et andet punkt var: *at det ikke var rigtigt, at Tindur ville købe vort område, hvilket Grønnemoses stedfortræder havde bemyndiget formanden til at meddele.* Som afslutning på beretningen: *Skal vi have fest næste år. Forsamlingen sagde ja.* Og endelig til sidst: *Under Eventuelt ankede XX over den tiltagende udbredelse af telefonråde over grundene.*

Efter kassererens gennemgang af regnskabet er der et punkt om: *ændring af lovene:* (De 8 punkter nævnes ikke her, men de blev alle vedtaget).

Lige før punktet om valg af bestyrelsesmedlemmer er der følgende indlæg:

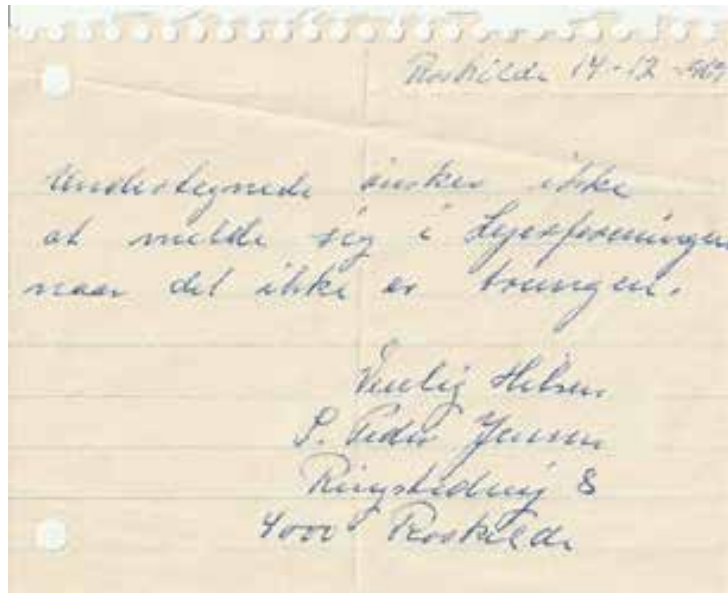
Fra et medlem var indsendt forslag om oprettelse af et font, (en fond,) der skulle gøre det lettere evt. at overtage området hvis lejlighed blev givet. Bestyrelser havde et lignende forslag og til næste års generalforsamling kunne der være gennemført visse undersøgelser. Fra forskellige sider kommenteredes tanker og det vedtoges at lade bestyrelsen arbejde med sagen og holde en generalforsamling når sagen var tilstrækkeligt oplyst.

Lejerforeningen, der var dannet tidligere, gik hurtigt og meget aktivt i gang med at planlægge oprettelsen af en ny forening, der skulle købe jorden, som sommerhusene lå på. Den nye forening skulle så være en ejerforening, der ejede jorden og lejede parcellerne ude til lejerne. Altså samme struktur som under Frede Grønnemose, men nu var det lejerne, der kollektivt ejede jorden. Den enkelte kom altså ikke til at eje sin egen grund, kun sit eget hus.

Der var – som tidligere nævnt – imidlertid også investorer, der var interesseret i at overtage sommerhusområdet.

Efter lange forhandlinger med interesserede og særdeles aktive sommerhusejerne blev man enige om at prøve at slå sig sammen i en sådan ejerforening og lade foreningen eje jorden med sommerhusene på.

For at en sådan organisation skal kunne oprettes, være lovlig og have beføjelser til at administrere det hele, skal det godkendes med et flertal af de implicerede.

Medlemsstatistik

• 31. dec. 1969	143 betalende medlemmer
• 18. april 1970	195 do
• 18. juli 1971	211 do
• 22. august 1971	219 do
- (Ejeren Frede Grønnemose afgik ved døden den 23. sep. 1971)

*Typisk hus
fra opstar-
ten af
sommer-
husområdet*

Fotograf: Hans Høg

Når der blev afholdt møder i Lejerforeningen, enten i bestyrelsen eller til generalforsamlingen, blev der skrevet et referat i en protokol – en Forhandlingsprotokol blev den kaldt.

På forsiden er der skrevet

*Lejerforeningen
"Højboparken"
Karrebæksminde
Stiftet d 28-9-1969*

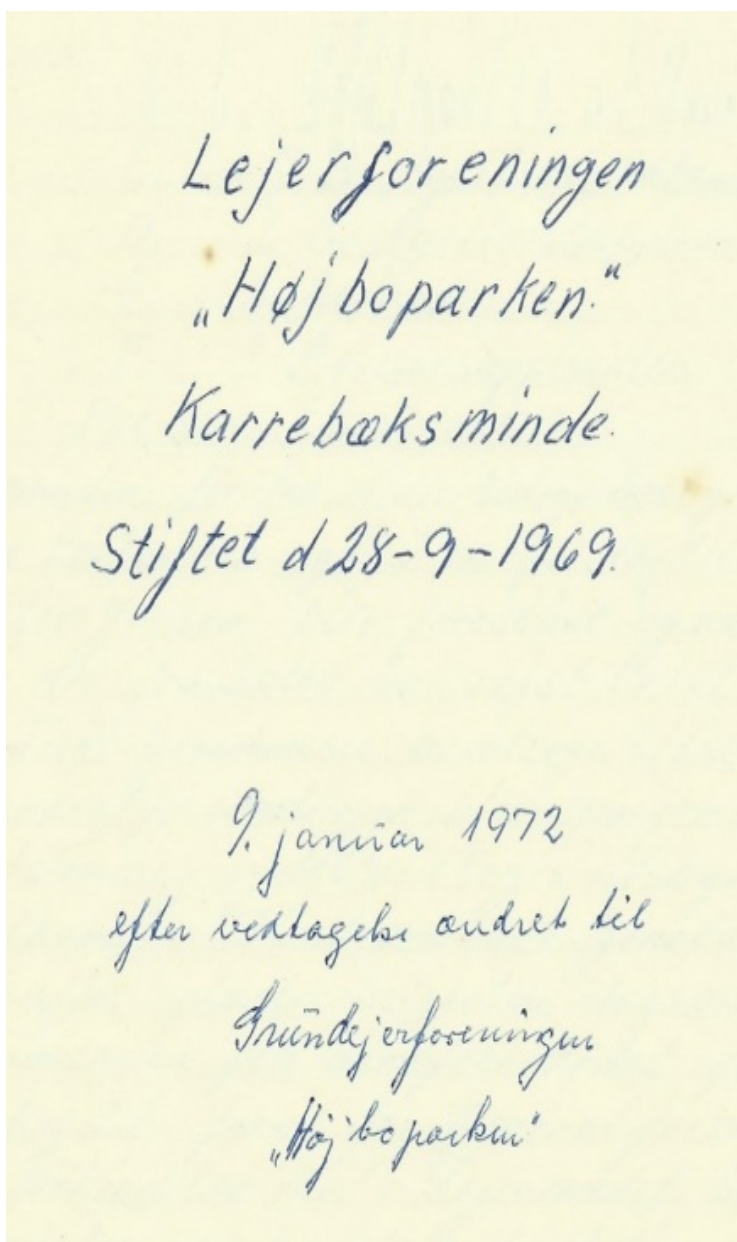
Så har Lejerforeningen skrevet referater til og med side 18, og det er præcist 1/3 af bogens sidetal.

Og sådan en protokol skal jo ikke bare smides ud eller gemmes væk, selvom Lejerforeningen ophører.

Næ – man starter et nyt kapitel på den næste side – side 19 – med den nye forening.

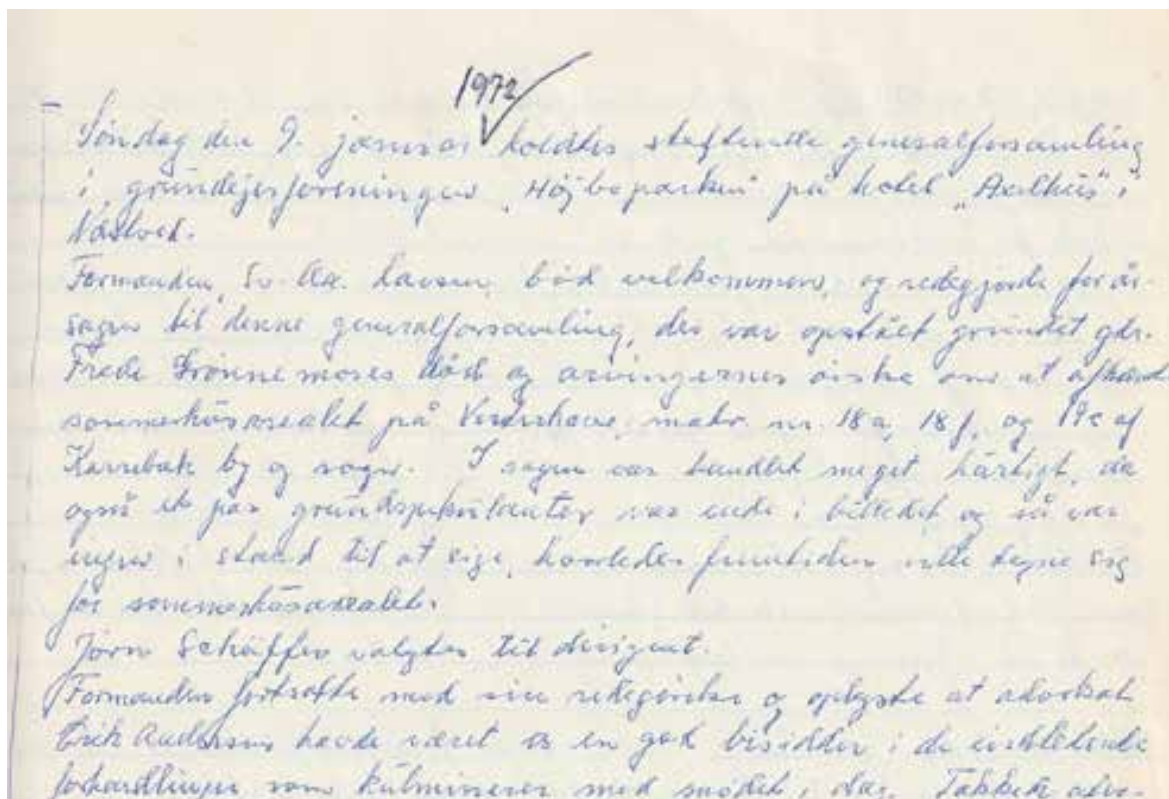
På forsiden skulle det også markeres, at der var oprettet en ny forening:

*9. januar 1972
efter vedtagelse ændret til
Grundejerforeningen
"Højboparken"*

Generalforsamlingen 9. januar 1972

Referatet starter således:

Søndag den 9. januar 1972 holdtes stiftende Generalforsamling i grundejerforeningen "Højbo Parken" på hotel "Axelhus" i Næstved.

Formanden Sv. Aa. Larsen bød velkommen og redegjorde for årsagen til denne generalforsamling, der var opstået grundet gdr. Frede Grønnemoses død og arvingernes ønske om at afhænde sommerhusarealet på Vesterhave matr. nr. 18a, 18f, of 19c af Karrebæk by og sogn. I sagen var handlet meget hurtigt, da også et par grundspekulanter var inde i billedet og så var ingen i stand til at sige, hvorledes fremtiden ville tegne sig for sommerhusarealet.

Jørn Schæffer valgtes til dirigent.

Formanden fortsatte med sin redegørelse og oplyste at advokat Erik Andersen havde været os en god bisidder i de indledende forhandlinger som kulminerer med mødet i dag. Takkede advokat

En deltager (som ikke ønsker sit navn oplyst) har orienteret om, at man mente, der var mellem 500 og 600 deltagere til denne stiftende generalforsamling. Mange kom slet ikke ind i mødelokalet – heriblandt den anonyme person, som har orienteret redaktøren.

Efter denne avisartikel er der yderligere oplysninger om generalforsamlingen.

Sommerhusområde på Vesterhave er solgt til „Højboparkens“ lejere

NT 11/72

Over 500 til generalforsamling i Næstved i går besluttede at købe »Højbogård« af Frede Grønnemose's arvinger for 2,6 mill. kr.

Sommerhusområdet med 462 parceller kan herefter fortsat bevares

På en generalforsamling i går, der samlede over 500 mennesker, vedtog lejerforeningen »Højbogård« på Vesterhave i Karrebæksminde, at ændre vedtægterne, således at foreningen kunne købe »Højbogård« af arvingerne efter gdr. Frede Grønnemose. Der var oprindelig forlangt en købesum på 2,9 mill. kr., men efter forhandling enedes man om 2,6 mill. kr., hvoraf udbetalingen er på 600.000 kr.

Til ejendommen hører ca. 2,5 ha jord samt hele det areal, der er udlejet til sommerhusgrunde, ca. 112.000 kvm., og endelig de udlagte friarealer. Ejendommen har matr. nr. 18 a, 18 f og 19 c Karrebæk by og sogn.

Selve »Højbogård« er sat til 300.000 kr., men da arealet omkring gården er vanskeligt at gøre tjenligt til sommerhusområde, er det tanken hurtigt at få den afhændet.

I handelen medfølger også det eksisterende vandværk, kiosken på parcel 49 a m.v. På mødet konstateredes det under stor munterhed, at også den kendte store cementruin medfølger i handelen. Overtagelsen regnes fra 31. december 1971.

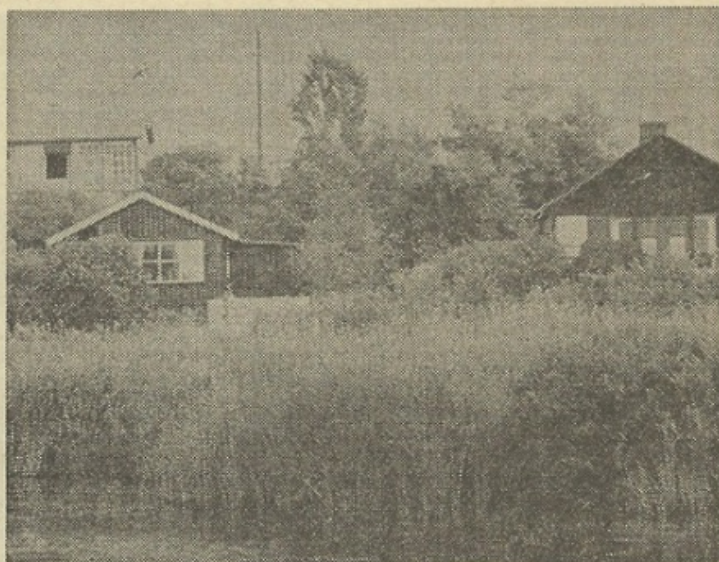
Efter redegørelserne på generalforsamlingen var der et stærkt bifald, og den efterfølgende afstemning viste, at alle var interesseret i at godkende købet og dermed sikre, at dette areal, der i så mange år har været en oase i sommertilværelsen, stadig vil være bevaret til dette formål.

Flere interesserede

Spørgsmålet om køb blev aktuelt kort før jul, hvis det skulle lykkes at bevare området i dets hidtidige skikkelse, idet flere udenforstående var interesseret i at købe.

I den korte tidsfrist, der var levnet, havde bestyrelsen med god bistand af advokat Erik Andersen arbejdet med sagen og ført forhandlinger med executor testamenti i boet, advokat Hans A. Jacobsen.

I disse forhandlinger nåede man til så godt et resultat, at den hidtidige lejerforenings bestyrelse mente, det var forsvarligt og godt underbygget at forelægge en general-

462 sommerhusparceller på Vesterhave i Karrebæksminde kan bevares for fremtiden.

forsamling den - især efter at der fra et lokalt pengeinstitut var givet tilsagn om et lån af en passende størrelse.

Med disse forhandlinger godt tilside, holdtes så i går den afgørende generalforsamling. Der var ventet stor tilslutning, men den blev større og var ved at sprænge alle rammer. De godt 500 kunne ikke være i Rec! men måtte flytte til den store sal.

Her bød formanden, Sv. Aa. Larsen, velkommen og gennemgik kort hele spørgsmålets forhistorie.

- Hurtigere end ventet er det sket, at vi kom i den situation, hvor vi skulle tage en afgørende beslutning om sommerhusområdets bevarelse for de mange, sagde formanden.

Jørn Schæffer var mødets dirigent.

Sagens gennemgang

På bestyrelsens vegne gennemgik advokat Erik Andersen forslaget til de nye vedtægter og knyttede forklarende bemærkninger til de vigtigste paragraffer.

Med ganske små ændringer blev det samlede kompleks vedtaget en-

stemmigt, og dermed var den nuværende lejerforening blevet til grundejerforeningen »Højboparken«

Med vedtagelsen fulgte også, at den nuværende bestyrelse fortsætter som bestyrelse i grundejerforeningen til den ordinære generalforsamling, antagelig i maj.

Det var også Erik Andersen, der gennemgik salgsbetingelserne, og efter vedtagelsen kunne Jørn Schæffer slutte den uden tvivl mest betydningsfulde generalforsamling i ferieområdets levetid.

Det skete ved, at den store forsamling med stort bifald hyldede bestyrelsens forarbejde. Der var et særligt bifald til Erik Andersen.

Efter at de fornødne fuldmagter var givet til bestyrelsen til at handle på foreningens vegne, oplyste Jørn Schæffer, at der indtil i går var afleveret 346 skriftlige tilsagn om at være medkøbere. Dette tal forventes i de nærmeste dage at vokse betydeligt, da det selvsagt vil være mest fordelagtigt at være med fra starten. På området er 462 parceller.

I det lange referatet fra den stiftende generalforsamling gives hermed udvalgte emner:

1. Frede Grønnemoses arvinger forlangte 2.900.000 – kr. for hele ejendommen, *men ved forhandling var beløbet sat til 2.600.000 – kr., hvoraf gården med ca. 2,5 ha var sat til 300.000 – kr. og resten for det øvrige areal. Overtagelsen skulle ske pr 31/12 1971.*
2. *Også en kiosk på (Krydsvej) 49A fulgte med i handelen og var til udlejning på vor foranstaltning.*
3. *Meget morsomt nævnte E. H. at også ruinen fulgte med! Forståeligt nok vakte det munterhed.*
4. *Udbetalingen var samlet 600.000 – kr., resten i pantebreve og kreditforeningslån, der skulle overtages. Næstved Diskontobank havde givet tilsagn om lån på 700.000 – kr. således at den enkelte parcelindehaver ikke skulle stå og skaffe et større beløb.*
5. *Fra i dag ville man ikke længere være lejer, men ejer dersom man tilsluttede sig. Hvis man meldte sig i dag, var det det billigste, men ved at vente ville det blive dyrere, idet man ikke kunne forvente at slippe for udgifter ved at vente.*
6. *346 havde ved generalforsamlingens slutning givet tilslutning til køb og dannelse af grundejerforeningen.*
7. *Med et varmt bifald til advokat Erik Andersen sluttede den af ca. 600 besøgte generalforsamlingen.*

Grundejerforeningen Højboparken er nu dannet. Grundejerforeningen har købt hele Grønnemoses ejendom, men er kun interesseret i den del, der er ”udstykket” til sommerhuse og ligger indenfor de nævnte matr. nr. 18f og 19c

Hvad skal man med gården?

I denne spændende periode sker der meget hver eneste dag. Nye problemer og udviklingsmuligheder dukker op. Rygtet om, at beboerne på området med den største samling af sommerhuse havde dannet deres egen forening, som så havde købt det hele, spredtes hurtigt.

På det første bestyrelsesmøde den 12. feb. 1972 efter stiftelsen står der i punkt 19: *Der var nu på Tindurs grunde oprettet en grundejerforening og den ville gerne have kontakt med os for at visse ting kunne koordineres. Formanden og kassereren gav tilsagn om at repræsentere ”Højboparken”.*

Og så ...

Det fremgår af referatet af bestyrelsesmøde den 6. maj 1972 under punkt 4: *Der var nu skrevet slutseddel på salg af Højbogård.*

På den første ordinære generalforsamling i 1973 i den ny forening behandles mange interessante og væsentlige emner. I formandens beretning er der mange spændende emner. Formanden meddeler blandt andet: *Gården var nu solgt med skæringsdato 15 / 5 1972 for en sum af 325,000 kr. Dertil kom at man også sparede de 35.000 kr. der var afsat på budgettet til reparationen. Videre var der af gårdens areal uden udgift for os afsat en grund på 1000 m² beregnet til et senere nyt vandværk.*

Foreningsarbejde

I foreningens vedtægter er det fastlagt, at der hvert år afholdes en ordinær generalforsamling. Generalforsamlingen skal afholdes i maj måned. Dette tidspunkt er nok valgt fordi, ”det nu snart er sommer, og det er tid at lukke op for vandet”.

Der er tradition for, at en ret stor del (ca. 25 %) af husejerne møder frem til generalforsamlingen. I de senere år har det endda været sådan, at kun en person fra hver parcel må møde frem af hensyn til pladsen.

Bestyrelsesmøder

Første bestyrelsesmøde efter dannelsen af foreningen blev holdt den 12. februar 1972. Først blev det oplyst, at 443 tidligere lejere nu havde tilmeldt sig ejerforeningen. Der var diskussion om ejere, der havde 2 grunde, men kun havde bebygget den ene. *Enkelte bl.a. kioskerne (flertal) ville vedblivende kun kunne være lejere. Som lejere måtte også de enkelte betragtes, der ikke havde reageret på nogen måde.... . Endelig omtalte formanden flere kuriositeter, der var konstateret ved overgangen fra lejer til ejerorganisation.*

Der blev allerede ført forhandling om salg af Højbogård, men der var problemer ved salget, idet vandværket lå på Højbogårds jord, men leverede vand til et meget større område. Den nærliggende gårdejer Henrik Clausen, samt brøndborer og smedemester var involveret i salget og undersøgelser om muligheder.

Lørdag den 12. februar 1972 afholdte den nye bestyrelse et langvarigt og meget indholdsrigt bestyrelsesmøde. Det var det første møde efter stiftelsen og mødet

sluttede kl. 18.40. Mødet blev afholdt på formandens bopæl i København, og der blev behandlet 25 punkter. Som punkt 23 var det foreningens økonomi, der drøftedes og i referatet er skrevet:

I nær forbindelse med revisionen havde kassereren udarbejdet

Budget for året 1972-73 og man mente at det var forsvarligt gennemarbejdet. Budgettet viste følgende udgifter:

<i>Terminsydelse af offentlige lån kr.</i>	<i>100.000.-</i>
<i>• af private pantebreve</i>	<i>100.000.-</i>
<i>• af banklån</i>	<i>116.000.-</i>
<i>Ejendomsskatter</i>	<i>53.000.-</i>
<i>Nyt tag til gården</i>	<i>35.000.-</i>
<i>Fyld til veje og udgifter ved friarealer</i>	<i>8.000.-</i>
<i>Hegn omkring vandværket</i>	<i>10.000.-</i>
<i>Forsikringer</i>	<i>1.000.-</i>
<i>Administration iøvrigt</i>	<i>10.000.-</i>
	<i><u>433.000.-</u></i>

Arealet androg 112.000 m² og for at få balance ville ydelserne pr. m² blive kr. 3.87, der for at gøre det nemmere forhøjes til 3.90 pr. m²

24. Kassereren meddelte, at foreningens formue p.t. androg ca. kr. 16.000,-

budget for året 1972-73 og man mente, at det var forsvarligt gennemarbejdet. Budgettet viste følgende udgifter:

<i>Terminsydelse af offentlige ydelser kr.</i>	<i>100.000.-</i>
<i>Terminsydelser af private pantebreve</i>	<i>100.000.-</i>
<i>Terminsydelse af pantebreve</i>	<i>116.000.-</i>
<i>Ejendomsskatter</i>	<i>53.000.-</i>
<i>Nyt tag til gården</i>	<i>35.000.-</i>
<i>Fyld til veje og udgifter ved friarealer</i>	<i>8.000.-</i>
<i>Hegn omkring vandværket</i>	<i>10.000.-</i>
<i>Forsikring</i>	<i>1.000.-</i>
<i>Administration iøvrigt</i>	<i>10.000.-</i>
	<i><u>433.000.-</u></i>

Arealet androg 112.000 m² og for at få balance ville ydelserne pr m² blive kr. 3.87, der for at gøre det nemmere forhøjes til 3.90 pr m²

24. Kassereren meddelte, at foreningens formue p.t. androg ca. kr. 16,000

Den 23. maj 1982 afholdtes der generalforsamling – og der var 10 års jubilæum. Formanden gav et resume af de ting, som lå bag købet af arealet i 1972, som en

baggrund for de nye, som var kommet til, siden vi den 9. januar 1972 vedtog på en meget stor generalforsamling at købe jorden. Omtalte den opbakning Bestyrelsen havde haft igennem Tiden, hvor vi havde bygget Vandværket, et nyt Foreningshus, samt lavet alle Hegnene omkring Moserne (søerne). Købesum 2,3 mill. i dag vurderet til 17 mill. Kontantværdi 12 mill. Omtalte at lejen hos Grønnemose for 400 m² dengang var 1100,00 kr. og første år som Grundejer 1600,00 kr. og i År (1982) 1500,00 kr.

Pasning af fællesarealer

Det fremgår flere gange i referater fra lejerforeningens bestyrelsesmøder, at det er Frede Grønnemose selv (udlejer), der holdt veje og fællesarealer vedlige. Flere gange var der utilfredshed med vedligeholdelsen. Især i begyndelsen var undskyldningen hver gang, at Frede ventede på, at kloakeringen skulle gå i gang og blive overstået.

På Lejerforeningens bestyrelsesmøde den 24. nov. 1970 behandles sagen under pkt 6: *Vejspørgsmålet berørtes da de var i meget dårlig stand, men grundet Grønnemoses sygdom havde man endnu ikke kunne forhandle med ham derom.*

På ejerforeningens første bestyrelsesmøde 11. feb. 1972 under punkt 11 tiltrådtes det, at: *Henrik Clausen ville nok sørge for at holde græs på tilbørlig måde, men ville først gerne prøvekøre det og derefter give et tilbud.* Her skal det erindres, at Frede Grønnemose var afgået ved døden i sep. 1971.

Henrik Klausen var ejer af Horskærgaard og havde også efterhånden solgt al jorden ud til sommerhusbyggeri og ligesom Frede Grønnemose holdt han også vejene og de grønne fællesarealer. Nu da Frede var afgået ved døden, tilbød han at holde veje og fællesarealer for begge sommerhusområder, både Grundejerforeningen Højboparken og Horskær.

Erland Carlsen havde mod betaling passet vandværket siden 1970.

I efteråret 1974 blev der lagt telefonkabler ned i vejsiderne. Det var det daværende KTAS, der lagde kablerne ned. På bestyrelsesmødet den 6. okt. 1974 blev det meddelt, at: *Der var på vejene lagt telefonkabler uden ordentlig istandsættelse efter. Formanden havde tilskrevet KTAS om dette og fremsat ønske om at vi i forvejen skulle orienteredes om nye opgravninger.*

Her er en note fra bestyrelsesmødet den 17. august 1975, mens gravearbejdet med nedlæggelse af kloak og nye vandrør fandt sted

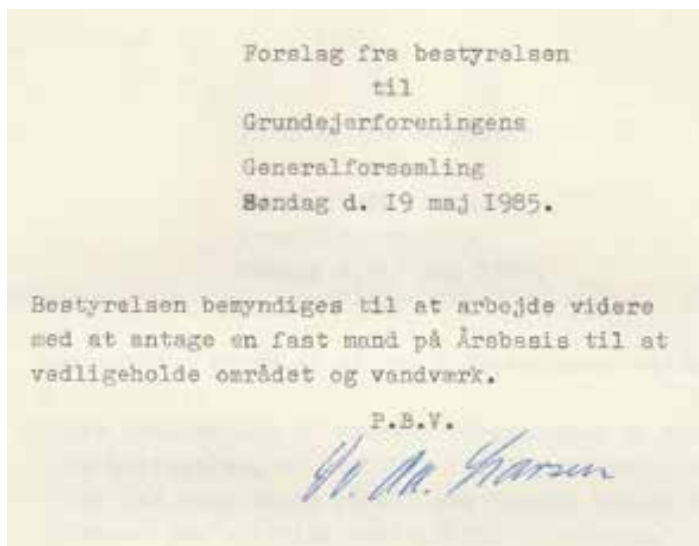
Pkt. 14 Vej- og parkeringsplads: Der forespurges om muligheden for at få blokeret en uønsket adgang fra "Tindurs" grunde, da kørende fortsat ødelagde beplantningen i hegn. Vedtoges at få nogle store sten fra gravearbejderne flyttet derhen. Tanken om et hegn mellem vort og havnens område var drøftet.

I årenes løb var der blevet mere og mere trafik på vejene, som derfor krævede mere og mere vedligeholdelse. Ud over vejene er der også alle de grønne områder, fælleshegn (hække), hegnene omkring søerne, en vis vedligeholdelse af søbredderne, vedligeholdelse af vejen til vandværket, vandværket med alle aflæsninger samt en vis servicering af bestyrelsen.

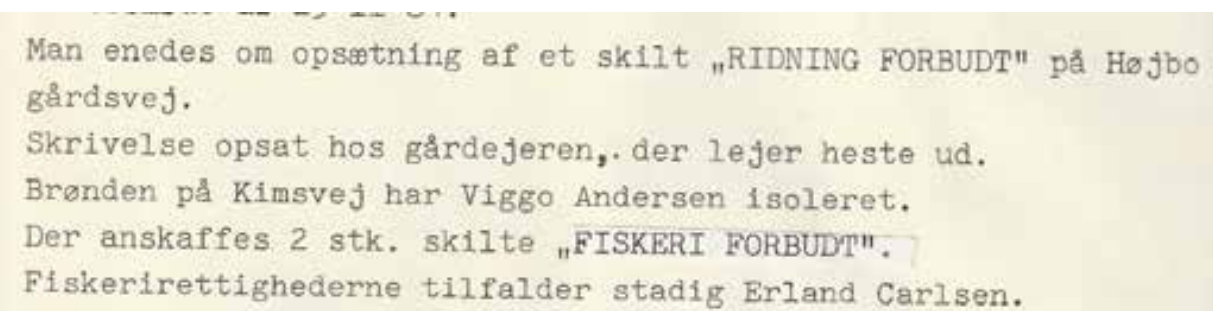
I 1985 ønskede Henrik Klausen ikke længere jobbet med at holde veje, stier og de grønne områder vedlige for både vores forening og Horskær.

Forslaget her til højre blev godkendt på Generalforsamlingen 19. maj 1985.

Herefter ansættes Leif Jensen til at passe vores forenings område, og Henrik Klausen fortsatte med Horskær.

På samme generalforsamlingen den 19. maj 1985 står der i formandens beretning: *Erlands afgang og fortsatte fiskerettigheder.*

En uge efter generalforsamlingen afholdtes der *Bestyrelsesmøde den 25. maj 1985 – kl. 10⁰⁰ i foreningshuset.* Efter bestyrelsens konstituering, kan man læse: *Formanden meddelte, at Erland Carlsen træder tilbage pr. 1. juni d. å. hvorefter Leif Jensen overtager hans funktioner. Man enedes om en gave til Erland Carlsen: 1 fl. Gl. Dansk og en karton cigaretter, der overbringes af*

Fra bestyrelsesmøde den 26. januar 1986 ses herunder, at Erland Carlsen stadig er lidt med.

Den 25. maj 1986 afholdtes generalforsamling på Feriekroen. Fra generalforsamlingen er der et lidt rodet og springende referat. Herfra skal nævnes 1. linje side 2: *Leif Jensens ansættelse, flere bestyrelsesmøder var afholdt desangående siden sidste Generalforsamling.* Lidt om noget økonomi. Videre drøftelse om opslag af stillingen. Så noget om vandledning, *Charles Hansen: ville godt støtte er forslag om indbetaling af 1000 kr. og mente man kunne låne pengene i banken.* Herefter: *Bestyrelsens forslag blev vedtaget, og Leif Jensen ansættes pr. 1. Juli 1986*

Arbejdet udliciteres

Da Leif forlod stillingen som fuldtidsansat til vedligeholdelse af veje og vandværk, blev der flextidsansat en person. På grund af forskellige årsager gik man efter kort tid over til at udbyde arbejdet i licitation. Her har forskellige firmaer budt ind og har været engageret.

Lidt andet lokalhistorie

Der var også andet end sommerhuse, vandforsyning, kloakering, vejvedligeholdelse, fiskeri mv. at tage stilling til.

Grusværket

Der er anvendt mange forskellige navne for det, vi nu skal se på. Det er udtryk som Grusværket, Stenknuseværket, Søstensværket og Ruinen. "Bygningen" er mange gange omtalt i diverse referater fra Grundejerforeningen og tidligere fra bl.a. lejerforeningen. Fra bestyrelsesmøde d. 5. april 1971 står: *pkt.*

12: Grønnemose sagde, at dem der ville fjerne den Bunkers måtte fjerne det hele. Der var også forslag om at tilplante den. Poul Larsen mente man skulle lade det indgå som en Præmiekonkurrence til Sommerfesten – hvilket vedtages.

På bestyrelsesmødet den 12. feb. 1972 under pkt. 22 står: *Bestyrelsen enedes om at få udbetalt den præmie, der ved sommerfesten 1971 var udsat for at komme med forslag til forskønnelse af stenkollossen (det gamle stensorterings-*

anlæg). Nu blev der ikke brug for forslaget, fordi C.F.-kolonnen vis Juul-Nielsen havde fået lov at fjerne den som øvelsesobjekt.

På foreningens ordinære generalforsamling i maj samme år meddelte formanden under beretningen: *Også over den såkaldte "ruin" var der ført forhandlinger, men den var uoverskuelig at fjerne, selv civilforsvaret meldte pas.*

På dette her billede kan man, lidt til højre for midten, se noget toetages betonbyggeri. Det er det bygningsværk, der er omtalt i ovenstående, og det er ruinen eller grusværket.

Når man går rundt i foreningens område mellem Patricksvej og stranden, kan det ikke undgås at få øje på 2 søer. En "Langsø", en stor "Rundsø", og en lille "Rundsø". Hvordan mon de er opstået?

Søerne er tidligere grus/sandgrave. Gruset/sandet, der blev gravet op, blev sorteret i det betonsystem, der lige er omtalt, og som ses på nedenstående billede.

Billedet her til højre er det samme som ovenstående – bare beskåret og forstørret.

Det er uklart, hvornår man begyndte at grave efter sand, grus og sø-sten. Det er ligeledes uklart, hvornår man holdt op med at grave. Ruinen stod og gav anledning til diskussioner blandt sommerhusejerne, bestyrelsen og til diverse generalforsamlinger. Ingen ville have det monster, og selv civilforsvaret opgav at fjerne den.

Denne ruin blev drøftet på næsten hver generalforsamling. I referatet fra d. 22. maj 1977 står der følgende under Debat af formandens beretning: *Kan ruinen fjernes? lød et andet spørgsmål. Det kan den vel, lød svaret, men det bliver meget svært og dyrt, og kunne bevirke skade på de tæt beliggende huse netop der, i stedet kunne der beplantes, så den blev skjult – den var i øvrigt Høj-boparkens varetegn!* sagde Ole Frost Nielsen.

På bestyrelsesmødet den 4. sep. også 1977 er der en bemærkning under Evt. – *En interesseret havde spurgt om køb af ruinen, men bestyrelsen var enige om ikke at sælge. Den skulle beplantes og Frost Nielsen mente, det ville ske her i efteråret.*

Den 20. august 1978 – altså 11 måneder efter – er der bestyrelsesmøde og i referatet står: *Plantningen ved ruinen kunne nu finde sted, efter at der var gravet huller og fyldt muldjord i.*

På bestyrelsesmødet den 26. okt. 1980 kan der i referatet læses under pkt. 4: *Angående Ruinen blev der snakket om Beplantningen ved denne, og man endes om at bruge 500 kr. til dette formål*

Og et par år efter, nemlig den 20. nov. 1982 meddeler vejudvalget: *Vedrørende plantning ved ruinen er der købt planter og disse plantes snarest.* Og den 30. januar 1983 er beskeden: *Ruinen er beplantet og påført ny muld. Der sås græs snarest.*

Også andre giver lyd fra sig. Den 27. nov. 1983 er der bestyrelsesmøde. *Turistforeningen har iflg. referat i Næstved Tidende ønsket Ruinen fjernet, Formanden har svaret på dette, og vi venter på evt. nyt udspil fra Turistforeningen*

Men så sker der noget, og her er en lille personlig historie om denne ruin:

I efteråret 1997 kørte Benny Butzbacker en hyggelig søndagstur i sin bil og undrede sig over denne mærkelige bygning blandt sommerhusene. Han tænkte, at sådan et sommerhusområde måtte sandsynligvis have dannet en forening, hvor man kan få noget at vide om dette underlige fænomen. Han fik fat i kassereren, og det udviklede sig til, at han den 15. sep. 1997 modtog et tilbud, der bl. a. indeholdt:

- (1) Arealet udgør iflg. vedlagte tegning 313m². Prisen pr. m² udgør kr. 139, svarende til en forholds-mæssig andel af foreningens formue pr. 31/12-96. Prisen udgør således i alt kr. 43.507 kontant.
- (2) En betingelse for erhvervelsen er nedrivning af den eksisterende bygning (gammelt grusværk). Omkostningerne ved nedbrydning af bygningen afholdes af køber, men Grundejerforeningen kan tilbyde at anvende materialerne fra nedrivningen i forbindelse med etablering af et dige til høj-vandssikring. Aftale om genanvendelse af nedrivningsmaterialer indgås særskilt.

Så Benny købte det hele, og hvad skete der så?

Den nye ejer, der var ansat i et nedrivningsfirma, var klar over, at han godt kunne fjerne ruinen, da han fik nogle af sine kollegaer til at hjælpe sig.

Her er en lille billede serie om Vibsevej 24. Benny Butzbacker har selv taget alle billeder og stillet dem til rådighed.

Første billede er fra d. 15. sep. 1997

I et nedrivningsfirma vil der altid være materialer, der kan genbruges, så ejeren byggede sig dette hus på Grusværkets grund af hovedsaligt genbrugsmateriale (dog ikke kun fra ruinen).

Dette billede af sommerhuset på Vibsevej 24 er fra den 13. november 2000

Fotograf: Helge Obdrup

Sommerstemning ved Vesterhave strand 1983

Kiosker

Før den nuværende foreningens begyndelse var der flere kiosker rundt om i hele sommerhusområdet.

Per Jeppesen har berettet:

I den tids kiosk, som i dag er Lundegårdsvej 50, kunne man købe et stykke is (ca. 15 x 15 x 30 cm), og når det så lå i en dertil udformet zink-bakke i et isoleret skab, kunne det afgive kulde i dagevis.

I den her viste udaterede avisartikel fremgår det, at der har været en kiosk på Lodsvej, og at denne i forbindelse med købmandens udvidelse ikke var lønsomt længere.

Så i stedet for denne kiosk må beboerne gå til kiosken ved Bag Hegnet eller den på Krydsvej 49 A, hvis den altså var åbent.

I den nystartede forening fra 9. januar 1972 var der 2 kiosker. Der var en kiosk, som nævnt ovenfor, på det hjørne, hvor Bag Hegnet krydser eller går ud i Højbogårdsvej. Kiosken dækkede over to grunde: Bag Hegnet 88 og 89 og omtales ofte som Svend Olsens kiosk.

Den anden kiosk lå på parcellen Krydsvej 49A. Denne kiosk vil ikke blive nærmere omtalt her, men beskrives under afsnittet om Foreningshuset.

På et langvarigt og indholdsrigt bestyrelsesmøde d.6. okt. 1974 blev problemer med Svend Olsens kiosk behandlet under pkt. 6, og her er referatet:

Kioskejer Sv. Olsen var tilskrevet om det udbredte drikkeri på kioskens grund og dermed følgende ulemper for omkringboende. Endvidere at borde og bænke skulle fjernes og pladsen bruges til nødvendig parkering. Sv. Olsen vil dog gerne beholde pladsen som den var og tilsagde, at der i fremtiden ville blive holdt igen på drikkeriet. Hans gæld ville efter ordning gennem advokat bliver afdraget med kr. 600 pr. md. Bestyrelsen drøftede indgående hele spørgsmålet med den konklusion, at han skulle have at vide, at han ikke kunne forvente sin kontrakt fornyet ved dens udløb i 1976, med mindre der sporedes en mærkbar ændring i hans forhold til foreningen. I øvrigt skulle vi i givne tilfælde holde vor bankforbindelse og advokat orienteret.

Bestyrelsesmøde den 2. marts 1975. Citat fra punkt 7: *Kioskerne*. Hemmingsen havde ført forhandlinger såvel om vor egen på parcel 49 A som Sv. Olsens kiosk

I referatet fra bestyrelsesmødet den 22. februar. 1981 punkt 3 står: *Toilet v/Kiosk fungerer, men man måtte have en snak med Kioskejeren om at holde rent ved Kiosken og omkring denne, da alt Papir, som flød kom fra denne forretning.*

Søndag den 31. januar 1982 var der bestyrelsesmøde og her behandledes kioskproblemet igen. Efter formandens velkomst og meddelelse om, at ejendomsvurderingen efter 17. alm. vurdering for vor forening var sat op fra 6 mill. kr. til 17 mill. kr. står der i referatet: *Angående Kontrakten med Kioskindehaveren, endes man om at formanden sætter sig i forbindelse med Advokat Erik Andersen, og dersom denne ikke vil gøre noget ved det, da at søge bistand hos en anden Advokat.*

Så blev det den 4. april 1982, og der er nyt møde: *Angående Kontrakten med Kioskejeren, skulle der laves en ændring med påtegning, at det er Gert Jørgensen, som nu driver den, og Kontrakten løber til den skal fornyes ifl. gældende datoer på Kontrakten, hvis der ikke indløber forslag om, at den skal nedlægges.*

I 1983 er der igen generalforsamling. I sin beretning omtaler formanden Kiosken således: *da der har været mange klager over denne, og bestyrelsen har diskuteret dette mange gange, og på flere måder har forsøgt at løse dette problem, uden det er blevet bedre, foreslår bestyrelsen kiosken nedlagt med udgangen af 1984.*

Som et punkt på dagsordenen behandles problemet og *Bestyrelsen foreslår at kontrakten med kiosken (Gert Jørgensen) ikke fornyes ved udgangen af 1984. Dette vedtoges.*

Diverse andre projekter

Vandværket

Vandværk og vandforsyning er ikke noget, der drøftes meget i nutiden. Kun i tilfælde af forgiftning eller anden ulykke er det noget, der optager kunderne – det kører jo bare.

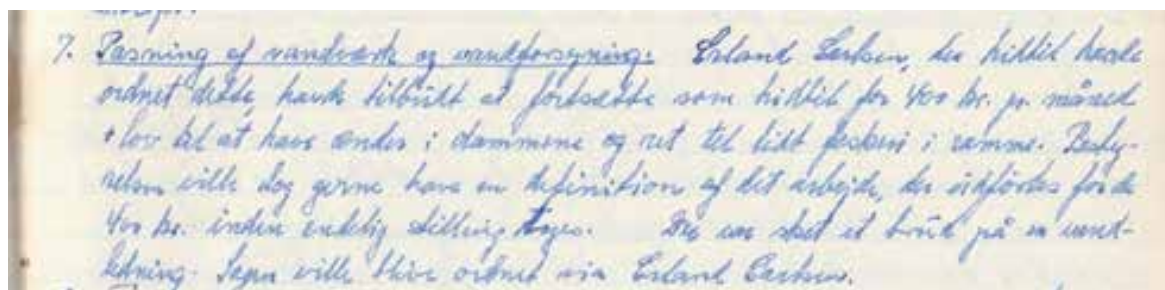
Men tidligere var det med vand til daglig husførelse, vand til at drikke, noget til at vaske tøj i og meget andet i virkeligheden ret problematisk. Ikke langt fra Frede Grønnemoses ejendom i Karrebæk var der på hans jord et ældre vandværk (som han vistnok selv havde etableret og som tilhørte ham privat). Herfra var der lagt vand ud til forskellige ”vandstandere” rundt omkring i området. Man skulle således hente vandet ved disse fælles standere, og når man nu var på stedet, var det fristende for mange lige at børste tænder, vaske kartofler og andet, så der kunne nemt blive pladret omkring standerne. Nogen havde også lige taget en gryde med som skulle vaskes eller en pande, hvor der var lidt affald i og ladet affaldet ligge ved vandstanderen.

Men at bo i et hus og ikke have adgang til vand – hvordan vil det være for dig i de næste to uger?

På lejerforeningens bestyrelsesmøde den 18. april 1970 står der i referatet: *Også overtagelse af vandværket førtes en debat og i øvrigt var man enige om, at der så vidt muligt skulle arbejdes på en måde, så der kunne skabes good-will om foreningen og derved skabe en forøget tilgang (med tilgang menes, at flere lejere (husejere) skal meldes sig ind i lejerforeningen).*

På den stiftende generalforsamling af Grundejerforeningen Højboparken den 9. januar 1972 orienterede advokaten Erik Andersen om vandforsyningen og sagde iflg. referatet: *Vandværket, der lå på Tindurs areal, tilhørte os og ved tinglysningen var alle forhold ang. vandværket taget i betragtning.*

På det før omtalte store og meget væsentlige bestyrelsesmøde den 12. februar 1972 behandledes vandværket som punkt 7:

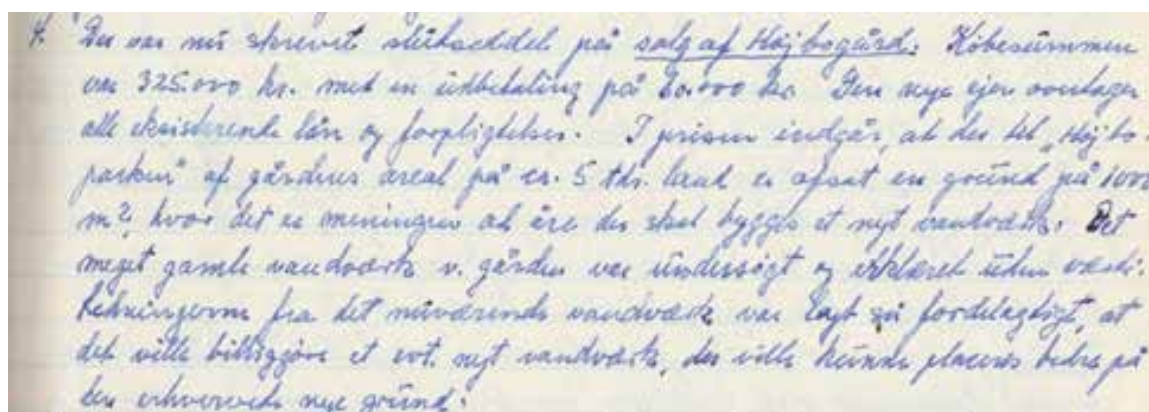

7. Pasning af vandværk og vandforsyning. Erland Carlsen, der hidtil havde ordnet dette, havde tilbudt at fortsætte som hidtil for 400 kr. pr. måned + lov til at have ænder i dammene og ret til lidt fiskeri i samme. Bestyrel-

sen ville dog gerne have en definition af det arbejde, der udførtes for de 400 kr. inden endelig stilling tages. Der var sket et brud på en vandledning. Sagen ville blive ordnet vis Erland Carlsen.

Punkt 10 omfatter også vandværket og omhandler: Frost Nielsen rejste spørgsmålet om muligheden for at hente vand for de huses vedkommende, hvor der ikke var kloakeret. Det var en plage for de ejere, som kom på besøg i vinterens løb, ikke at kunne få vand. Forslag om speciel vandstandere for dette brug. Evt. måtte der i 1972, hvor påsken faldt meget tidligt, være lukket op for vandforsyningen i hele området. Bestyrelsen tilsluttede sig tanken og søge spørgsmålet løst bedst muligt.

Næste bestyrelsesmøde afholdtes den 6. maj 1972. Iflg. referatet behandles 19 vigtige punkter og under pkt. 4 behandles vandværket:

Der var nu skrevet slutseddel på salg af Højbogård. ... I prisen indgår, at der til "Højboparken" af gårdens areal på ca. 5 tdr. land er afsat en grund på 1000 m², hvor det er meningen ad åre, der skal bygges et nyt vandværk. Det meget gamle vandværk v. gården var undersøgt og erklæret uden værdi. Ledningerne fra det nuværende vandværk var lagt så fordelagtigt, at det ville billiggøre et evt. nyt vandværk, der ville kunne placeres bedre på den erhvervede nye grund.

Og sådan fortsætter diskussionerne om vandværket og vandforsyningen på det ene bestyrelsesmøde efter det andet.

Bestyrelsesmøde 27. jan 1974. På forespørgsel havde Næstved kommune ladet forstå, at man ikke havde planer om at nedlægge de små vandværker, når de fornødne tilladelser til byggeri var indhentet, var sagen klar. Muligt skulle vi yderligere levere vand til Tüchlers sommerhusområde.

Bestyrelsesmøde 18. maj 1974 pkt. 10: Vand til vort vandværk var af Steins laboratorium karakteriseret som godt. Samme møde pkt. 11: Formanden meddelte, at vandindvindingsretter endnu ikke var i hus, og før kunne der ikke arbejdes videre med vandværksarbejdet.

På mødet 16. nov. 1974 pkt. 4: Der var nu afsagt kendelse om, at vi til vort vandværk havde ret til at udvinde 50.000 m³ mod hidtil 15.000 m³. På samme

møde pkt. 11: *Man tiltrådte at modtage et tilbud fra arkitekt Hans J. Nielsen, Toksværd, lydende på ca. 8.500 kr. for at projekttere vandværket.*

Det er efterår, og det bliver jul, og den 2. marts 1975 er der igen bestyrelsesmøde. Det har været et væsentlig møde. Referatet fylder 11 sider. På anden side af referatet står der næsten øverst: Stophaner 3. *For at undgå misforståelser pointeredes det, at der skulle være en stophane for hver grund og ikke – som det var drøftet – 2 grunde på hver. Det var upraktisk grundet svingende opholdsperioder.* Herefter kommer dette som punkt 4.

Det nye vandværk. 4. *Hemmingesen forelagde skriftlig beretning om arbejdet ang. nyt vandværk således:*

Til mødet den 19. april 1975 blev de foretagne licitationer fremlagt. Der var tilbud på Murerarbejde, Brøndboring, El-arbejde og opsætning af Hegn. Det samlede tilbud udgjorde kr. 476.759 mod det tidligere foretaget overslag på kr. 483.000.

Fælles bestyrelsesmøde mellem Højboparken og Højbogård søndag den 5. dec. 1976 fra kl. 10.00 til 16.15.

Det nye vandværk 4. *Hemmingesen forelagde skriftlig beretning om arbejdet ang. nyt vandværk således:*

1. Vandværket: Som en naturlig og nødvendig følge af Næstved Kommunes krav om kloakering af sommerhusområdet på Vesterhave m.m. er det nødvendigt at bygge et nyt vandværk med en større kapacitet, der kan dække sommerhusområdet, incl. TINDUR og LUNDEGÅRDEN. Vi har derfor søgt vandværkskommissionen om en udvidet vandindvindingsret op til 50 000 kbm, hvilken tilladelse vi også har fået. Derefter har vi sat arkitekt Hans Nielsen i gang med at projekttere et vandværk af en passende størrelse – en størrelse som vi mener skulle kunne dække ca. 900 – 1000 sommerhuse med et årsforbrug på ca. 50 kbm.

Disse tegninger er nu fremkommet tillige med et overslag over byggeomkostninger, anført skitsemessigt:

Vandværket er anslået til at koste Kr. 483.000.00
incl. moms

Luftkablet til vandværket ville Højbogård af æstetiske hensyn gerne haft i jorden. Sv. Ra. Larsen oplyste at SEAS selv bestemte formen for fremføring af ledninger, og hvis man nu ville have ændret til jordledning ville det blive en udgift på ca. kr. 1.200, og det var vi ikke interesseret i at påføre foreningen, men vi havde intet imod, at Højbogård forsøgte at få ændret ledningsføringen. Dog ville vi gerne give tilsagn om at orientere Højbogård ved fremtidige anlægsarbejder, der berørte begge områder.

Luftkablet til vandværket ville Højbogaard af æstetiske hensyn gerne haft i jorden. Sv. Aa. Larsen oplyste, at SEAS selv bestemte formen for fremføring af ledninger, og hvis man nu ville have ændret til jordledning ville det blive en udgift på ca. kr. 1200, og det var vi ikke interesseret i at påføre foreningen, men vi havde intet imod, at Højbogaard forsøgte at få ændret ledningsføringen. Dog ville vi gerne give tilsagn om at orientere Højbogaard ved fremtidige anlægsarbejder, der berørte begge områder.

Ovenstående er pkt. 2.

Punkt 4 på samme møde deles op a), b), c), d), og e) og handler bl.a. om vandværksafgift, vandingsforbud, individuelle målere mv. Referatet fylder 6 tætskrevne sider.

Vandværket dækker et stort område, og der er meget uro både internt og eksternt.

I det tidligere forår 2001 udarbejdede formanden for Grundejerforeningen Højboparken en redegørelse for den noget krøllede udvikling, der var sket med styrelsen af vandværket. Det kan bl. a. nævnes at regnskabsmæssigt har vandværket figureret som en selvstændig del af Grundejerforeningen Højboparken med eget regnskab. Her er en del af denne redegørelse:

Brugerne har gennem deres indskud og forbrugsafgifter betalt vandværksbygningen og dennes driftsudgifter, hvorfor samtlige brugere reelt står som ejere af bygning og driftsmidler, herunder ledningsnet.

Grunden, som vandværksbygningen er placeret på, samt tilførselsvejen dertil var imidlertid ejet af Grundejerforeningen Højboparken, som betalte ejendoms-skatte m.v.

Gennem adskillige år blev der mellem de involverede grundejerforeninger gjort forsøg på at blive enige om en selvstændiggørelse af vandværksdelen, og dette forhold drøftedes i perioden flere gange af vor generalforsamling, men altid under formandens beretning og aldrig som et selvstændigt punkt med efterfølgende generalforsamlingsbeslutning.

D. 13.9.1999 blev der afholdt stiftende generalforsamling for Højboparkens Vandværk I/S.

I denne forbindelse fik Vandværket overdraget vandværksbygningen og driftsmidlerne, som jo var betalt af samtlige andelshavere gennem årene.

Imidlertid opstod der i forbindelse med overdragelsen af vandværket med tilhørende anlæg en uenighed i grundejerforeningens bestyrelse, hvor flere medlemmer ikke ønskede at skrive under på overdragelsespapirerne, idet de fandt,

at beslutningen var udemokratisk, og at generalforsamlingen burde høres direkte, ligesom man mente, at en overdragelse måtte sidestilles med et salg.

Dette resulterede i, at kun 4 af bestyrelsens medlemmer underskrev overdragelsespapirerne, og dette er dermed i konflikt med grundejerforeningens vedtægter, hvori det i §7 hedder: "Ved køb, salg og pantsætning af fast ejendom kræves underskrift af 5 bestyrelsesmedlemmer.

Alligevel stiftedes Højboparkens Vandværk I/S 13.9.1999 som selvstændigt selskab, men altså på et usikkert juridisk grundlag.

Som nævnt indledningsvis ejedes vandværksgrunden af Grundejerforening Højboparkens.

Et egentligt grundsalg kompliceres af, at grundejerforeningens værkstedsbygning ligger på den samme matrikel som vandværket. Ved salg af selve vandværksgrunden skal der derfor ske en udmatrikulering, og denne udmatrikulering er p.t. ikke sket.

Der skal også ske en opdeling af vejen der fører til vandværk og værkstedsbygning, da den skal kunne benyttes både af vandværk og grundejerforening.

„Højboparken” tre millioner værd

Nu arbejdes der med planer om nyt vandværk til 250.000 kroner. – Men der skal spares på vandet

Grundejerforeningen »Højboparken«, Vesterhave, holdt 1. går generalforsamling på hotel Axelhus. Formanden, Sv. Aa. Larsen, omtalte de mange ting, bestyrelsen havde beskæftiget sig med, bl. a. nyt hegn om søerne, udbedring af Højbo-gaardsvej m. m. Formanden understregede nødvendigheden af at spare på vandet.

Der arbejdes imidlertid på planer om et nyt vandværk; det vil koste 250.000 kr. Denne investering er nødvendig af hensyn til den projekterede kloakering af området.

Desværre havde det denne gang været nødvendigt at hæve bidraget til foreningen med 30 øre pr. m² grund, da den forhøjede vurdering af området, der nu var næsten 3 mill. kr., og hvor skatten androg 79.000 kr. årligt.

Formanden sluttede sin beretning med at opfordre til at overholde ordensreglementet til gavn for alle samt at bruge det udarbejdede parkeringsskilt, når man ville parkere på foreningens parkeringsplads ved stranden.

Beretningen efterfulgtes af en kort debat, hvor medlemmerne udtrykte tilfredshed samt fremsatte ønsker om bedre dagrenovationsforhold, bedre overholdelse af fartgrænser på vejene, o. s. v.

Kassereren, Benny Pedersen, kommenterede det trykte og omdelte regnskab, hvorefter revisor Vejlesby redegjorde for grunden til at medlemmerne ikke mere kunne fradrage de til foreningen betalte skatter og renter. Der var gjort store bestræbelser for at få dette gennemført, men det ville kræve en gennemgribende ændring, bl. a. udstedelse af selvstændige skøder. Alene dette ville være umuligt gr. parcellernes størrelse. Endelig var der også den mulighed, at fradrag indtil 4000 kr. ville bortfalde ved evt. ny skattereform, og det ville de fleste nok komme ind under.

Formanden takkede for den fyldige redegørelse og udtalte, at bestyrelsen ikke kunne gå ind for udstedelse af selvstændige skøder på parcellerne; det ville helt stride mod ideen med »Højboparken«, der netop var tænkt som et område, hvor de mindrebedemidlede kunne have et fristed. Dirigenten, Jørn Schæffer, sagde, at der overhovedet ikke gives tilladelse til selvstændige skøder.

Kontingentet fastsattes uændret for kommende år og alle valg var genvalg.

Bestyrelsen foreslår, at man i stedet skal vælge at måle det aktuelle grundareal op og udleje dette til vandværket på de samme betingelser, som gælder for grundejerforeningens "sommerhuse på lejet grund", idet halvdelen af vejarealet samtidig medregnes til vandværket.

Hele denne lange sag med vandværket, som har fyldt så utroligt meget til bestyrelsesmøder endte med, at der blev dannet en helt ny organisation med langt større dækningsområde og bærer navnet Karrebæk Vandforsyning.

Foreningshuset

Denne kiosk kaldtes i visse sammenhæng "vores kiosk". De to huse øverst i billedet ligger på Lodsvej. Vejskiltene, Patricksvej og Krydsvej, beskriver, hvor kiosken ligger.

Fra det ordinære bestyrelsesmøde lørdag den 12 februar 1972 punkt 14 siger referatet følgende: *Kiosken på parcel 49A havde været opslået ledigt. 6 ansøgninger var indkommet men den tidligere lejer, fru Mary Hansen ville alligevel gerne fortsætte. Dog ville hun gerne have foretaget nogle mindre ændringer*

ved selve kioskbygningen. Den sidste sætning tolker jeg sådan, at det må være foreningen, der ejer kiosken.

På bestyrelsesmødet den 13. jan. 1973 blev kioskproblemet igen behandlet under punkt 6. I referatet står der: *Kiosken på parcel 49A var nu ledig, da fru Mary Hansen havde sagt fra. Vedtoges at avertere den ledig, hvilket er sket i "Næstved Tidende 15/1 med følgende annonce:* (Der er anvendt samme tekst som i annoncen herunder).

Den 2. marts 1975 afholdtes et langvarigt og meget indholdsrigt bestyrelsesmøde.

Her er et citat fra referatets punkt 7: *Kioskerne: Hemmingsen havde ført forhandlinger såvel om vor egen på parcel 49 A som Sv. Olsens kiosk.* (Se venligst også side 62 øverst).

Det er et meget langt referat og heri omtales bl.a. også et møde: *med en Hr. Kurt A. Jensen, Karrebæksminde – Mikkelhøj – der var nede at se på den.*

På samme bestyrelsesmøde den 2. marts 1975 – behandledes kiosken også under punkt 8. Der er en fin analyse i referatet, hvor det bl.a. oplyses at *Sidste år havde denne kiosk kun givet lejerer en indtægt på kr. 26.0000. Det var ikke nok. Og med en ny lejer i Sv. Olsens tidl. kiosk og under hensyn til, at købmand Møller i Karrebæksminde byggede supermarked enedes man om at nedlægge kiosken når kloakeringen var en kendsgerning for at spare disse penge.*

På det efterfølgende bestyrelsesmøde den 19. april 1974 under eventuelt, hvor der dog blev indført 7 selvstændige punkter. Punkterne fik bogstaver og under punkt A behandledes kiosken: *Det vedtoges at nedlægge vor egen kiosk på*

parcel 49A, da levnedsmiddelkontrollens krav om ændringer var så kostbare, at rentabiliteten var tvivlsom. I øvrigt jævnfør truffen bestemmelse på møde 2. marts pkt. 8. Stilling til arealets benyttelse tages senere, evt. skulle det søges solgt.

På indkaldelsen til diverse møder kan man i mange tilfælde læse, hvor mødet skal holdes.

Her er listen over nogle datoer og steder for afholdelse af bestyrelsesmøder og lign.

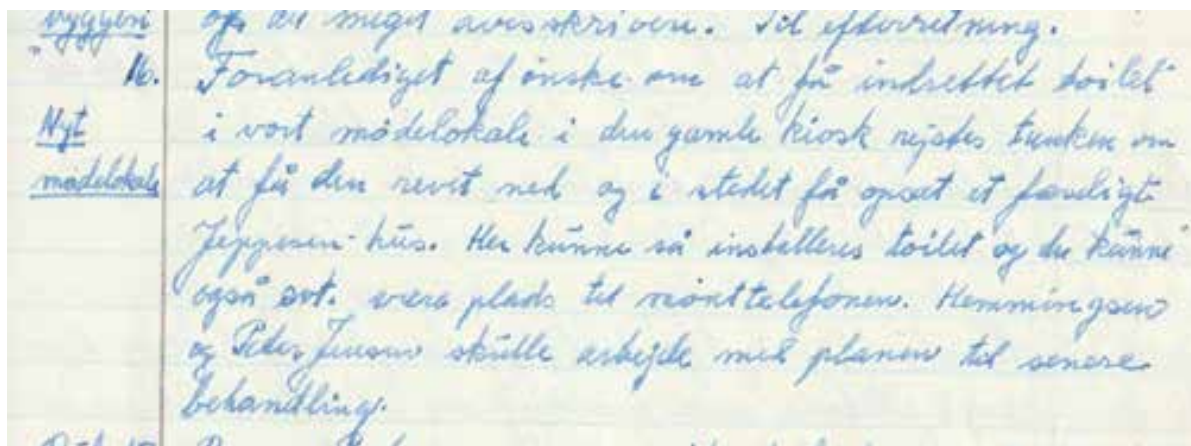

Bestyrelsesmøde holdtes søndag

den 17. august 1977 i vor gamle kiosk, parcel 49A, under meget primitive forhold og medlemmerne af grundejerforeningen ville nok falde omkuld af beundring (hvis de vidste det!) over en så billig bestyrelse, selv om fmd. og kassereren i ølkrisens tegn havde løbet en dåseøl op pr mand (en vand til sekretæren). Nå: Alle var mødt op og forhandlingen blev:

Pkt. 5 Gamle kiosk: Man enedes om, at lade kloak- og vandstik lægge ind, så vejen var banet for et videre perspektiv, såsom kontor og/eller materialehus

Bestyrelsesmøde holdtes søndag den 30. januar 1977 på hotel "Axelhus" Dagsordenen pkt. 16:

Foranlediget af ønske om at få indrettet toilet i vort mødelokale i den gamle kiosk rejstes tanken om at få den revet ned og i stedet for opsat et færdigt Jepsens hus. Her kunne så installeres toilet og der kunne også evt. være plads til mønttelefonen. Hemmingsen og Peter Jensen skulle arbejde med planen til senere behandling.

Bestyrelsesmøde afholdes søndag den 15. maj 1977 i gamle kiosk. Punkt. 2: Fru Aase Jørgensen havde overtaget den store kiosk på vort område. Formalia var i orden.

Generalforsamlingen afholdtes 22. maj 1977 på Hotel "Axelhus" i Næstved. Efter det første formelle med beretning og diskussion, behandledes tre indkomne forslag. 3. Bestyrelsen havde fremsendt følgende forslag: Til afløsning af tidligere kioskbygning ved Krydsvej, som er ret forfalden og derfor vil koste en del at gøre i stand foreslår bestyrelsen, at der bevilliges midlet til opførelse af ny tidssvarende kontorbygning anslået pris ca. kr. 50,000.

Bestyrelsesmøde i Kiosken 12/6 1977 kl. 11⁰⁰

Byggeudvalgsmøde 19. juni 1977 i gamle kiosk – Anledningen var Generalforsamlingens beslutning om at få opført en ny bygning i stedet for den gamle kiosk. På mødet drøftedes relevante emner ang. bygningen. ... at en bygning på ca. 30 m² var passende. Man berørte også: Toiletforhold, bygningsmyndigheder, mønttelefon, mødelokale, arkitekt Hans J. Nielsen, kogeplade samt mulighed for opvarmning.

Bestyrelsesmøde holdtes søndag den 7. august i den gamle kiosk. Der var kommet 4 forslag til nyt hus. Man enedes om forslag 2 med en lille ændring.

Byggeudvalget holdt møde den 27. august 1977. De nu udarbejdede tegninger godkendtes.

Bestyrelsesmøde søndag den 6. nov. 1977 pkt. 8. Det trak ud med byggetilladelsen, da husets størrelse skulle ned på 36 m² i stedet for som på tegningen ca. 39 m². To tilbud på hovedentreprisen lå hver på ca. 100,000 kr. + moms. Prisen gav nogen uro i bestyrelsen, da generalforsamlingen havde godkendt 50.000 kr. Bestyrelsesmøde holdtes 19. feb. 1978 på Hotel "Axelhus" pkt 6 Tilladelse til at bygge nyt hus i stedet for den gamle kiosk ville først komme 1. marts 1978. Der er ingen begrundelse for denne beslutning.

Punkt 5 på bestyrelsesmødet den 16. april handler om byggeriet, hvor der nu skal ansøges om dispensation for at få de ca. 4 m² større end tegningen viste.

I referatet fra Generalforsamlingen den 28. maj 1978 kan man som tredje sidste punkt læse: *Uden debat, men med anbefaling fra flere sider blev bestyrelsen bemyndiget til at arbejde videre med spørgsmålet om det nye foreningshus selv om det medførte at der i denne sæson måtte ses bort fra sædvanlige søndagsåbning fra 10-11.*

Bestyrelsesmøde holdtes søndag den 11. juni på "Kabyssen" i Kbm. Der er udarbejdet flere tilbud på prisen for bygningen af foreningshuset. Slutfacit bliver ca. 100.000 kr. inkl. moms. Men der er en lang række forbehold.

Bestyrelsesmøde holdtes 20/8 – 78 og som et punkt er noteret at prisen bliver ca. 106.000 kr. hvortil kom udgiften til oprydning, kørsel mv.

Bestyrelsesmøde holdtes søndag den 19. november 1978 på hotel "Axelhus"
Det nye hus pkt. 4: Helge Carstensen meddelte, at det nye hus var færdigt. Kun tæppebelægningen manglede og fodpanel. Der var taget højde for at nøglesystemet blev ens for hus og vandværk og et andet for telefonkiosken, hvortil skulle købes 500 nøgler.

Bestyrelsesmøde holdtes den 29. april (1979) i foreningens nye hus og der udtaltes tilfredshed med byggeriet. Under pkt. 9 kan man læse: Carstensen havde sørget for gardiner til huset. De første var hængt op og så nydelige ud, og Carstensen bemyndigedes til at gøre det færdigt.

Tage Abel, Lodsvej 87A c/o Mosevang 3, 4690 Haslev skriver til bestyrelsen den 25. august 1984. Først har han nogle bemærkninger så nogle forslag. Skrivelsen slutter med: *Jeg har i øvrigt fået oplyst, at der tidligere har ligget et sommerhus på det omtalte sted. Med håb om bestyrelsens forståelse for tiltrængt ro netop på dette sted sendes ekstra venlige hilsner.*

Fotograf: Hans Høg

Det er da positivt, at bestyrelsen får lidt ros, da der dog nu er gået fire - fem år siden dette "sommerhus" som jo var en "kiosk" og fungerede som et "værtshus", nu er væk og erstattet af et kontorhus uden "fulderikker" udenfor.

Bestyrelsesmøde lørdag den 3. august 1985 kl. 10⁰⁰ i foreningshuset. Byggeudvalget: *Formanden får tilbud fra tømmere, ang. istandsættelse af telefonkiosken. Broen var malet. Hylde m.v. i rummet ved foreningshuset. Gl. knægte fra vandværker og brædder fra pissoiret ved gl. kioskgrund bruges til dette, da pissoiret skal nedrives.*

Kloakering

Dette emne har været på dagsordenen i lang tid, og det er lidt svært at gennemskue.

På Lejerforeningens stiftende generalforsamling den 28. sep. 1969 blev problemet med manglende kloak drøftet.

På bestyrelsesmødet i Lejerforeningen den 18. april 1970 drøftedes vedligeholdelse af vejene og næste punkt fra referatet: *Rensningsanlægget var nu blevet tilsluttet kloakanlægget. Til selve rensningsanlægget skulle intet betales, men derimod til driften og vedligeholdelse og dette beløb ville udgøre 45 kr. pr lejer. Endvidere skulle der oprettes et kloakselskab, hvor lejerforeningen skulle være repræsenteret...*

Ja, der blev rent faktisk oprettet et kloakselskab, da det langt hen af vejen var ejerne selv, der havde et problem med deres affald.

Problemet er omtalt flere gange, men i referatet fra lejerforeningens generalforsamling d. 9. aug. 1970 omtales det konkret nederst på siden. Her står: *En lejer så gerne, at man søgte kommunen om at få repareret Langelinie, men da Grønnemose ikke regnede med, at kommunen ville gøre noget ved vejen, lovede Grønnemose at reparere Langelinie efter kloakeringen.*

Den 9. januar 1972 stiftedes Grundejerforeningen Højboparken. Her omtales problemet med manglende kloakering også med disse linjer: *Om kloakeringen på ikke kloakerede områder omtaltes et evt. hotelbyggeri måske ville fremme planerne, men hvornår kunne ikke siges.*

På næste generalforsamling den 27. maj 1973 siger formanden i sin beretning: *Kloakering af de resterende områder havde tilsyneladende lange udsigter, men en plan om nedgravning af fælles tanke for flere huse var ikke acceptabelt af flere grunde. Rensningsanlæg og hovedkloakken var nu overtaget af Næstved kommune og bidraget var nu 60 kr. pr. år.*

Fotograf: Hans Høg

*En sommerdag
ved Vesterhave
strand*

I den følgende tid er der bestyrelsesmøder ca. hver anden måned, og næsten hver gang drøftes problemet med, at beboerne "for neden" stadig skal bære deres affald fra toilet, køkken- og håndvask ud i et hul ude i haven, eller ud på den anden side af vejen eller over hos naboen, hvis de ikke var der).

Den 16. nov. 1974 afholdtes et fællesmøde med ejerforeningen "Højboparken" og lejerforeningen "Lundegaard" (Tüchlers område). Anledningen var kommunens udspil om fordeling af udgifterne ved områdernes kloakering

Mødet var todelt og fra Kl. 13 fortsattes med et bestyrelsesmøde i Højboparken.

Kloakeringen af „Højboparken“

Ved Grundejerforeningen »Højboparkens«s generalforsamling i går på hotel Axelhus gav formanden for byrådets tekniske udvalg, fuldmægtig Per Andersen, en redegørelse for den projekterede kloakering af den resterende del af »Højboparkens«, hvilket er et led i kloakeringssagen vedrørende hele den vestlige del af Næstved kommune.

Per Andersen oplyste bl. a., at selve rensningsanlægget er tænkt så nær skoven som muligt – i skoven blev det nok umuligt at få det placeret for at få det skjult. Rensningsanlæg og rørarbejde skulle påbegyndes samtidig med hovedledninger nedlagt i Vibsevej og på Langellnie. Forinden ville der blive møde, indkaldt af landvæsenskommissionen, men det kunne allerede siges, at man nok i praksis kunne påbegynde arbejdet omkring 1. august, hvis der dispenseres fra anlægsstoppet, og det var der gode muligheder for, når det var forureningsspørgsmål, det drejede sig om, og i så tilfælde ville ledningsarbejdet være klar til sommersæsonen 1975.

Det var ikke billigt, men kommunens betalingsvedtægt ville gøre det ensartet for alle, så vanskelige forhold ikke ville ramme den enkelte. Man havde fastsat en maksimum- og en minimum-størrelse på grunde. Det var nødvendigt som beregningsgrundlag. For Højboparkens vedkommende var størrelsen 800 m² med

en udnyttelsesgrad på 160 m² og med sidste prisindex som grundlag ville udgiften pr. grund blive 7056 kr., hvortil kom stikledning og gennemløbsbrønd, så det ialt blev 8.356 kr.

Betalingen forfaldt ved arbejdets igangsætning, men det var muligt i forbindelse med kommunegaranti at få det afdraget over 10 år. Selve driftsudgifterne ved rensningsanlægget ville blive ca. 35 øre pr. forbrugt kbm. vand. Alt med forbehold af prisudviklingen.

Der havde været tale om samletanke for 2 eller flere huse, men det var ikke en god løsning. I første omgang nok billigere, men i længden dyrere i drift. Heller ikke vacumsystemet var til at bruge, fordi det skulle kobles ind med det øvrige kloaksystem.

Per Andersens redegørelse fulgtes med stor interesse, og der blev rettet forskellige forespørgsler.

Kloakselskabet havde holdt afsluttende møde og alt økonomisk var gjort op. Kommunen har helt overtaget kloak- og rensningsanlæg. Vi er helt ude af billedet.

På samme møde under punkt 15 Det vedtoges at indkalde til ekstraordinær generalforsamling søndag den 15. dec. 1974 hvor eneste punkt på dagsordenen skulle være "kloakeringen af området"

På bestyrelsesmødet den 19. april 1975 behandledes Vandledningen – kloakering: Åbningen af licitationstilbuddene på kloakeringsarbejdet var gr. indtrufne forhold udsat nogle dage. Da det var en kommunal licitation, havde vi ingen reel indflydelse på arbejdets fordeling, udover hvad det drejer sig om selve vandledningerne, der for at billiggøre det, skulle lægges i samme arbejdsgang som kloakeringen.

Den 25. maj 1975 var der generalforsamling og Formandens beretning drejede sig i hovedsagen om det nu påbegyndte kloakerings- og vandledningsarbejde. således var det lykkedes at få vandledningsarbejdet udført i samme arbejdsgang, ligesom dette også var indbefattet i kommunegarantien for det optagne lån med, at der var givet panteret i husene, men ikke på grunden.

Kloakeringen ville medføre tilbygning af toilet flere steder, hvorfor der var givet dispensation for tilbygning af en størrelsesorden på 6m² uanset udnyttelsesgrad af grunden, men i hvert enkelt tilfælde kræves ansøgning til Næstved kommune.

*Under den efterfølgende debat om kloakeringen udtalte et medlem iflg. protokollen: I øvrigt havde danskerne i tusind år besørget på jorden, så det var helt **unødvendigt med kloakeringen.***

Fotograf: Anna Obdrup

Broen

Affald

Lejerforeningens bestyrelsesmøde den 23. juli 1970. I referatet står: *Ligeledes drøftede bestyrelsen at overtage renovationen fra næste forår.*

På første bestyrelsesmøde efter Grundejerforeningens oprettelse, lørdag den 12. februar 1972 står der i referatet under pkt. 15: *Udgifter til dagrenovationen ville efter tilbud fra vognmand Christensen være uændret for 1972 kr. 45,- plus moms, i alt 51,75 og på samme betingelser som hidtil. Tiltrådtes.*

På næste bestyrelsesmøde den 6. maj 1972: *pkt. 12: Affaldsspørgsmålet var efterhånden blevet et problem, hvilket kunne ses på adskillige skæmmende affejringer. Man besluttede at lade vognmanden bortkøre det, der indtil nu var samlet, og på generalforsamlingen kraftigt henstille til alle parcedelejerne om at samle deres affald udfor deres egne grunde, hvorfra det efter den nuværende ordning afhentes, i stedet for som nu kaste det fra sig på åbne pladser og så galt på selve stranden. Med lidt god vilje kunne man godt få et pænt område ud af "Højboparken", når ikke enkelte optrådte som "strandvid".*

Affaldsproblemet var konstant til diskussion. Det var det også i andre foreninger. Der var også uenigheder mellem de forskellige foreninger, og gang på gang var der henvendelse til kommunen om problemerne.

For at skabe en vis ensartethed og løse problemerne indkalder Næstved kommune til et møde den 24. april 1975. Kommunen ønsker at overtage renovationen, og der er indbudt 11 foreninger til at deltage i mødet. *Skitsen gik ud på, at der ville blive udleveret et antal affaldsposer pr ejer. Hos os ville det blive vor nuværende vognmand, der foretog renovationen, og der ville tilsyneladende ikke blive større prisændringer.*

Stranden – mere nutiden

Badebroen

Ønsket om at have en badebro til foreningens medlemmer og deres gæster har været drøfte i mange år.

Jens Petersen, der var formand for foreningen fra 2016 til 2020 har skrevet denne beretning:

Fra ide til virkelighed – badebroen ved Vesterhave Strand –

- *En historie om et godt initiativ fra medlemmer af foreningen.....*

Historien bag Højboparkens faktiske badebro tager sit udgangspunkt i en periode 2015-2016, hvor systemet med opsamling af ålegræs (tang) blev kraftigt debatteret mellem kommunen og grundejerforeninger samtidig med, at specielle vindforhold gjorde, at der var samlet utrolig megen ålegræs på stranden og i vandkanten.

Den 07.08.2015 bragte Sjællands Tidende et billede af medlem Lars Nielsen stående i ålegræs til knæene. Dette satte yderligere gang i tanken om en badebro.

Dorrit og Max – initiativtagere til badebroen på Vesterhave Strand – Højboparkens område

På det tidspunkt blev der i sommerhuset på Vibsevej 61T hos Max og hustruen Dorrit også talt en del om de elendige badeforhold, der i rigtig lange perioder var på foreningens strandstykke. Dorrit og Max fremsendte derfor et forslag til generalforsamlingen omkring etablering af en badebro, således at man kunne komme ud over opskyllet og på stranden liggende ålegræs og bade direkte fra broen. Hvis familier med børn også skulle kunne bruge stranden, måtte vi som forening gøre noget for dette. Man mente en bro kunne etableres for ca. kr. 70.000.

Bestyrelsen arbejdede samtidig på højtryk med kommunen omkring fremtidens oprensning af stranden. Det var umuligt af forudsige resultatet af dette arbejde, så man bad forslagsstillerne om at trække forslaget tilbage, mod at bestyrelsen lovede at iværksætte en undersøgelse omkring etablering af en badebro sammenholdt med de andre strandproblemer.

Der blev etableret et udvalg bestående af daværende næstformand Jens Petersen og Max Nielsen, der skulle undersøge lovliggørelsen, udgifter, ansvar, vedligeholdelse etc. samt udarbejde et forslag til vedtagelse på den kommende generalforsamling. Der blev indhentet tilbud fra flere forskellige firmaer, og valget faldt på NBC Marine, da de fremkom med det bedste forslag.

Hos Næstved Kommune fik foreningens ide en god modtagelse, og der blev indsendt projektbeskrivelse. Den blev godkendt, og efter en høringsperiode fik foreningen tilladelse til opstilling af badebroen. Betingelsen var dog, at den bliver taget ned om vinteren, samt at broen skulle være offentligt tilgængeligt.

Omkring finansiering af broen kom yderligere et medlem til udvalget – Lise Nielsen, Ibsvej 38, som med sin store viden omkring projektbeskrivelse, gjorde et rigtig godt stykke arbejde med ansøgninger til fonde og kommunen omkring tilskud til broen. Igen et godt initiativ fra et medlem af foreningen. Desværre fik foreningen afslag fra flere af disse fonde, men heldigvis fik man via gode dialoger økonomisk bidrag fra Næstved Havn, Karrebæksminde Erhvervsforening, Karrebæk Vognmandsforretning og grundejerforeningen Horskær. Alle syntes ligesom os, at da stranden jo er for alle – så ville man gerne give et bidrag. Tak til dem for at bidrage positivt til vort område.

Selve vedtagelse af etablering af en badebro blev besluttet på generalforsamling maj 2017, og broen blev indviet 06.08.2017 i kraftig blæst.

Broen har virkelig vist sig at være et godt tiltag – både for værdien af vort område – men sandelig også for de rigtig mange, der hver sommer har glæde af den.

Fakta omkring broen

Efterfølgende har foreningen – også på initiativ fra medlemmer – udlagt en rullebane frem til badebroen, således at kørestolsbrugere kan køre ud på broen og bade derfra. Samt også etableret en stige på siden af broen, da der på gode sommerdage er mange der benytter den.

Pris kr. 122.000,00 ex. moms
Mål 1,5 m bred og 35 m lang
Højde over middelvandstand
ca. 1 m

Citat fra foreningens webside, (hvor du også kan læse meget andet spændende):

Badebroen er typisk opsat fra først i maj til slutningen af september.

Den tages op af NBC marine for at beskytte den mod storm og eventuel is og vi har en fin aftale med Karrebæk vognmandsforretning omkring transport til og fra vores materialplads.

Ålegræs

Billedet, der har været brugt som postkort viser, at der også dengang var ålegræs på stranden.

Herunder er to billeder fra 2018 – ja, da var der også ålegræs.

Og så bliver det året 2021.

I den årrække foreningen har eksisteret, har der hvert år været en voldsom snak om alle de planter (nævnt som tang), der skyldes op på stranden hele året, men mest om sommeren.

Det er møg-irriterende, at man ikke kan have en dejlig ren og frisk sand-

strand, når man nu har sommerferie og er i sit sommerhus. Rigtig mange gange bliver problemet taget op på foreningens generalforsamling, for at finde ud af,

hvad man kan gøre ved al den ”tang”, der ligger på stranden. Hvis man læser referater fra bestyrelsesmøder, så er der ”tang” problemer gang på gang.

Og nu er der ny faglig viden om det, der ligger på stranden. Der er stort set ingen tang på stranden i Karrebæksminde. Men der er tonsvis og høje driver af ålegræs og enkelte andre søgræsser. Ålegræs er en plante med rødder i jorden. Tang er noget helt andet. Tang er ikke en plante, tang har nemlig ikke rødder som planter. Tang har sugekopper, ofte kaldet hæfteklør, og det kan dermed sætte sig fast. Tang bruger fotosyntese fra sollyset for at skaffe sig næring fra vandet.

Der er flere slags tang i farvandene omkring Danmark.

Fotograf: Niels Henning Rasmussen

Oversvømmelser

Der har nok været mange oversvømmelser af det lave område nær kysten, hvis vi ser 100-vis af år tilbage.

I denne bog vil vi kun omtale **to oversvømmelser**.

Den første omtales kun med dette avisbillede fra

1976

Men her er lidt mere om den sidste oversvømmelsen i

1993

I midten af februar 1993 blæste det kraftigt fra vest langt ude fra Vesterhavet. Havvandet blev presset ind mod Danmark, løb over Skagerrak, ned gennem Kattegat og de danske bælter og fortsatte mod øst ud i Østersøen og videre op i den Botniske Bugt mellem Sverige og Finland, hvor der blev højvande. Der var altså enorm meget vand i dette lukkede område.

Og stormvejret fra vest fortsatte endnu kraftigere, da der omkring den 20. feb. startede et nyt kraftigt stormvejr nordøst for den Botniske Bugt og blæste store vandmængder mod sydvest ned i Østersøen.

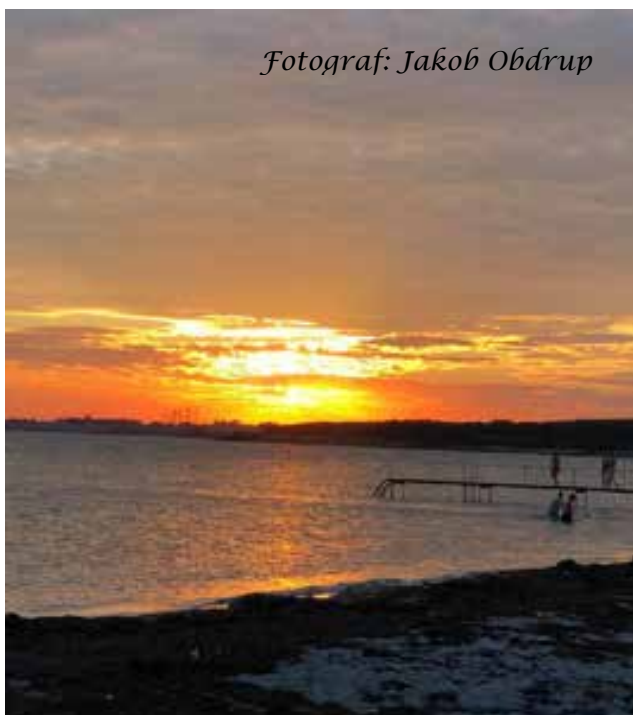
Disse to store vandstrømme ramte hinanden den 22. februar 1993 ud for Karrebæksminde, hvor vandstanden hævede sig til rekordhøjder over daglig vandstand. Vandet løb ind i fjorden mod Næstved og over digerne overalt og oversvømmede store lavtliggende områder.

Jakob Obdrup, der nu ejer Spejdervej 12, som han har købt af sine forældre, har berettet følgende:

Mine forældre fik bygget deres nye Kalmar-hus i slutningen af 1992, og under et halvt år senere kom denne oversvømmelse, der ødelagde alt inventar i det nye hus. Der stod vand inde i huset, så spisebordsstolenes sæder var oversvømmet. Gulvet måtte skiftes, og hvidevarer osv. blev også skrottet og udskiftet. Der kom tørre-maskiner på, inden huset kunne tages i brug igen.

Alle 4 foto på denne side er taget af Helge Obdrup ved sit eget hus

Fotograf: Jakob Obdrup

*Solnedgang ved
Vesterhave*

Et andet medlem af foreningen ejede i 1993 to huse, der grænsede op til hinanden og tilsyneladende havde samme sokkelhøjde. *Hele det ene hus havde betongulve, hvorpå der var lagt gulvtæpper. Alle tæpperne blev dækket af ca. 8 cm vand og vandet var trængt op i træ benene på borde, stole, reoler, skillevægge mv. I det andet hus var der trægulv og det forblev helt tørt. Vi kontrollerede senere, at dets sokkel (gulvet) var 9-10 cm højere end det første hus. Hvor heldig / uheldig kan man være?*

Fotograf: Anna Obdrup

Lavvande i søen sommeren 2021

Digebygningen

Efter oversvømmelsen i feb. 1993 var der store uoverensstemmelser mellem enkeltpersoner, men også mellem grupper med hensyn til at få bygget et nyt dige eller få det nuværende dige nede på stranden gjort højere. Der var mange involveret. Købmanden havde sin holdning. Kursusejendommen havde sit eget liv. To sommerhusforeninger var også splittet.

Næstved

Karrebækssminde siger nej til et dige

Flertal af grundejere vil ikke sikre sig mod oversvømmelse

KARREBÆKSSMINDE. Karrebækssminde vil opleve mange vinterstorme med forhøjet vandstand, før det bliver endelig afgjort, om der skal bygges et dige ud mod Smålandshavet ved Vesterhave.

Et flertal af sommerhusejere på Vesterhavet foretrækker udsigten til havet frem for sikkerhed mod oversvømmelser. En udgift i gennemsnit på 2.500 kr. til hver sommerhusejer for en andel i et dige vejer nok mindst lige så tungt til som havudsigten.

Opførelsen af et dige blev aktuelt efter de vold-

somme oversvømmelser i Karrebækssminde i februar 1993. Der skete store ødelæggelser, og vandskaderne beløb sig til 20 mio. kr.

Statens Stormflødsråd udbetalte erstatninger, men loftede samtidig en pegfinger. Det var en advarsel om, at i tilfælde af nye voldsomme oversvømmelser, vil der ikke blive udbetalt erstatninger, uden at der er etableret et dige.

Det blev ikke formuleret så direkte af Stormflødsrådet, men det var budskabet.

Storsundens amts tekniske forvaltning holdt i juni sidste år et møde med de enkelte berørte sommerhusejere og med de største grundejere i området, som er grundejerforeningerne Højoparken og Landegården samt Kvindeligt Arbejderforbunds kursus-ejendom »Smålandshavet».

Stemningen på dette møde var absolut ikke for et dige. Der var det med udsigten til havet og en udgift på 2.500 kr. pr. grundejer.

Amtet foretog derefter en brugerundersøgelse, hvor hver enkelt af de ca.

200 grundejere blev spurgt.

Der var en svarprocent på 79. Blandt svarene var der 60 pct. imod et dige, og 40 pct. for, oplyser sagsbehandler Søren Poulsen, amtets tekniske forvaltning.

Byggede selv dige

Kvindeligt Arbejderforbund (KAD) tog allerede året efter den store oversvømmelse initiativ til at sikre sig mod oversvømmelse. KAD etablerede selv for egen regning et dige, som kan sikre kursus-ejendommen »Smålandshavet», der fik skader i million-klassen i februar 1993.

Nu har grundejerforeningen Højoparken taget de indledende skridt til en lignende sikring. Man har fået udarbejdet et projekt til en forlængelse af diget, hvor »Smålandshavet»s dige stopper.

Dette projekt er af amtets tekniske forvaltning sendt til Kystinspektora-tet til godkendelse. Kystinspektora-tet ønsker yderligere tekniske oplysninger, som amtet nu indhenter og sender til Kystinspektora-tet sammen med amtets vurdering. Det vil ske meget hurtigt, oplyser sagsbehandler Søren Poulsen.

Dette delprojekt kan der godt gives tilladelse til, selv om der ikke er truffet en endelig beslutning om det samlede dige-projekt.

Hvis det samlede dige-

Udover million-skaderne på kursus-ejendommen »Smålandshavet» blev mange sommerhuse sat under vand, da en storm pressede havet op i sommerhus-områderne på Vesterhave i februar 1993. Næste gang bliver der ingen erstatning fra Statens Stormflødsråd, hvis der bygges et dige.

Foto: Anna Obdrup
Arkivfoto: John Hansen

Vores forening var ved at blive delt på flere led. Det drejede sig dels om betalingen for et dige til beskyttelsen mod nye oversvømmelser og dels om, hvor meget et dige vil fjerne udsigten til havet. Enkelte "for oven" ville ikke være med til at betale for et dige. Nogen "for neden" ville gerne have deres hus beskyttet og betale deres del. Andre "for neden" ville slet ikke betale noget som helst for at få deres udsigt ødelagt.

Sagen trak ud og trak ud. Men så byggede det nuværende Smålandshavets Kursus- og konferencecenter deres eget dige. Vores forening blev slet ikke spurgt eller inddraget.

Det gav en vis opblødning.

Det store "spøgelse" med flere etage-høje ferielejligheder kaldet Søfronten begyndte også at bygge i begyndelsen af årtusindskiftet, og dette firma etablerede også deres eget højvandssikring.

Referatet fra bestyrelsesmødet den 26. august 2000 har følgende om sagen:

5. Digesagen:

Storstrøms amt vil fremme anlæggelse af det samlede digeprojekt. Højboparken har udbedt sig forhandling på grund af ændring af linieføringen og bidragsfordelingen.

De to implicerede grundejerforeninger, Højboparken og Lundegården blev så også enige om at iværksætte dige byggeriet.

Et sådan byggeri er ikke bare noget, man beslutter på et bestyrelsesmøde om søndagen og så starter med arbejder mandag morgen. Digets struktur (materiale

nederst, digets kerne og materiale øverst mv.), digets bredde og højde. Der er mange myndigheder med. Vi kan starte med vores egen bestyrelse og gå til egen generalforsamling og op gennem bureaukratiet, gennem kommunen, amtet, indenrigsministeriet, miljøministeriet, kystdirektoratet og jeg ved ikke hvad, der blev involveret. Hertil kommer teknikere, konsulenter, ingeniørvirksomheder og selvfølgelig vores egen økonomi.

På bestyrelsesmødet nr. 23 den 2. marts 2004 meddeler formanden under punkt 4: *Højvandsikring – Alle kontrakter er nu underskrevet, og arbejdet er iværksat. Vedligeholdelse vil formentlig blive pålagt de enkelte foreninger.*

Afløbsforholdene fra vore søer er sikret mod tilbageløb fra kanalen.

De to foreninger har henholdsvis ca. 100 meter og ca. 700 meter strand. Hvordan skal udgiften så fordeles? Vores grundejerforening med 100 meter strand har over 450 medlemmer og den anden har ca. 70 medlemmer. De to foreninger aftaler, at lave en undersøgelse

Alle 4 billeder ang. dige byggeriet: Helge Obdrup

af husværdien for de huse, der kan blive oversvømmet. Dighøjden er 2.05 meter over daglig vandhøjde. Næstved kommune havde et kort over området med højdekurve og samtlige huse på. Formændene for de to foreninger fik også en oversigt over husenes ejendomsværdi. Det viste sig, at forskellen i ejendomsværdien for de implicerede huse, der lå under 2.05 meter, i de to foreninger, var under 1 mio. Så aftalen blev, at anlægsudgiften deltes i to lige store dele. Derimod skulle hver forening selv afholde udgifter til evt. vedligeholdelse.

Ganske få år efter indvielsen af det nye dige, startede diskussionen om yderligere forøgelse af digets højde. Diskussionen finder sted i vor forening, i andre lokale foreninger, i foreningerne på Enø, i byrådet i Næstved og i folketinget og alle andre relevante organisationer.

Mon det nye dige, der blev bygget i 2004, har hjulpet?

Det er svært at vide, men der har ikke været oversvømmelse siden. Nogen mener, der har været vandstand over niveauet i 1993, men der har ikke været oversvømmelser

*Sommerdag 1971 på Bag Hegnet
Bemærk især 3-faset elforsyning på pæle*

Fotograf: Niels Henning Rasmussen

Fra foreningens loppemarkedet

Windsurfing stævne fra 1981

Personlige oplevelser

Det er ikke kun ejere med familie, der har haft gode oplevelser ved ophold i sommerhusområdet. Her kommer nu en række af meget forskellige oplevelser af livet i vores forening.

Beskrivelserne er helt individuelle og personlige, og der er ingen sammenhæng mellem de enkelte:

Bent og Melausvej 23

Melau var en stor (høj) glarmestersvend i Næstved. I 1960 købte han for 1000 kr. min fars veltjente Austin Seven årgang 1932. Min far købte bilen i 1939 for 1700 kr. og måtte straks stalde den op på fire træbukke under krigen. Melau kom og afhentede bilen medbringende beløbet i kontanter i en kuvert gjort fast med en sikkerhedsnål i jakkens inderlomme. Det store menneske kunne dårligt klemme sig ind bag rattet i den lille højrestyrede bil, da han drog afsted med nyrehvervelsen. Han havde ikke bilen i så lang tid, da han var involveret i et sammenstød på vej til Karrebæksminde. Bilen blev totalskadet, men stod efterfølgende nogle år ved hans sommerhus i Karrebæksminde - har jeg fået fortalt. Ligeledes har jeg fået fortalt, at han yndede at sige, at hans hus var bygget af tig-træ (teaktræ). Træet havde han efter sigende tigget sig til. Jeg indestår ikke for sandheden i sidste udsagn, men historien er da meget god.

Jeg håber du kan bruge min beretning.

De bedste hilsner

Bent

Stenflytning, Krydsvej 38E

Marie Pedersen har meddelt:

*Bag på billederne har jeg skrevet **stenflytningsdag 1987***

Vi husker, vi kom 4 fra V. Såby og måske kom vi fredag aften. Anne var 5 år og Trine var 9 år

På grunden Krydsvej 38E var der en stor sten ud mod vejen. Ejeren havde sat et stakit op ud mod vejen for at danne lidt læ. Men stenen stod i vejen og ønskede den derfor flyttet. Nogle familiemedlemmer med børn blev inviteret til at hjælpe med flytningen. Det udartede sig til en "kend din familie". En af de voksne mente fx, der var tale om

billig udnyttelse af gratis arbejdskraft. Andre i familien synes, det var en god måde at samle familien og man dermed havde noget fælles og man kom til at

kende hinanden på en god måde. Værtsparret inviterede alle til af-

tensmad på et lokalt værtshus, der lå lige over broen til venstre. Nogle fik lige i overkanten af øl og det endte med, at en af mændene solgte sin hustru for en kasse øl.

Køb af mit sommerhus

En kendt sommerhusejer har ønsket at være anonym - NN- og har skrevet dette:

*Jeg boede i København, havde en gammel bil og et ærinde i Sydsjælland. Desværre kan jeg ikke huske mit ærinde, men jeg husker, at jeg kørte forkert et sted i Næstved. Jeg kom ud på en vej, jeg ikke kendte, og pludselig var der en bro foran mig. Den ville jeg ikke køre over og drejede derfor til højre lige før broen. Det var i 1967. Området så egentlig spændende ud, og da jeg så begyndte at køre tilbage og kom forbi købmanden, var der en vej til venstre – Langelinie. Der var stejleplads til højre og der var nogle småhuse lidt fremme på venstre side. Lige efter Vibsevej (fandt jeg senere ud af) var der et hus, hvor der var sat en tom OMA margarine kasse op og i bunden stod **Til Salg**. Så standsede jeg og gik derind og købte huset.*

Og til sidst, tak til Hans Høg for hans arbejde med denne jubilæumsbog. ”Og du får hermed alle mine avisudklip og alle mine billeder, og du må bruge det hele til, hvad du vil, og jeg skal ikke have det tilbage.

Med venlig hilsen, anonym sommerhusejer - NN.

Tak for din historie, NN: Tak for alt materialet, som vil blive afleveret til Lokalhistorisk arkiv i Næstved efter brugen.

Anettes historie

Min far (Knud Olsen) var gårdejer i Karrebæk med 35 tønderland jord. Udover det havde han forskellige job rund omkring. Et at dem var i en periode, at være pladsmand hos Frede Grønnemose på hans gård i Karrebæk, hvor han lavede alt forfaldende arbejde. Frede og Elly var også venner med min far og mor og de komme hos hinanden.

På et tidspunkt sidst i 50'erne eller først i 60'erne. Sagde Frede til min far at han syntes, at min mor (Else Olsen) så ud til at kunne trænge til at komme til vandet, og slappe lidt af.

Derfor fik min far tilbud om at leje en halv grund på Vibsevej 3b. Hvilket han takkede ja til. Han havde et gammelt hønsehus, der ikke var i brug. Dette rev han ned, rensede og genbrugte sten og andre byggematerialer og byggede et lille sommerhus.

Frede benyttede lejligheden til at opkalde Nettesvej efter mig 😊

Huset er blevet bygget om og forbedret mange gange. Efterhånden blev det svært for min mor at vedligeholde sommerhuset, og derfor overtog jeg vedligeholdelsen. I 2004 købte jeg huset af min mor. Da højden i hus var meget lav og huset var utidssvarende, rev vi det ned og byggede et nyt som blev færdig i 2005.

Mvh Anette

Jakob Obdrups fars brev

Et billede af omtalte postkort vises på side 22.

Jakob Obdrup:

Den 20/6 1966 postede min far dette postkort til sine forældre i København. Mine forældre havde lige overtaget deres nye sommerhus ved Vesterhave. Han udtrykte stor begejstring for det nye sommerhus de havde købt på Solvej nr. 6. (Vejnavnet blev ændret til Berthasvej ved kommunesammenlægningen i 1970) Han fortæller i kortet, at hans bror og svigerinde var forbi og se herlighederne i går, og selvom det regnede hele dagen gjorde det ikke så meget, da huset er stort og har en gasvarmeovn, så de hyggede sig alligevel. Huset var vel lidt over 30 kvadratmeter, og der var tre børn udover gæsterne, men hjerterum var der nok af. Postkortet kostede i øvrigt 40 øre at poste, og frimærket prydes af Kong Frederik.

Skøde til fabriksarbejder

Hans Høg, Højbogårdsvej 39 har skrevet dette for at bekræfte, at også "almindelige" lønmodtagere kunne skaffe sig et velbeliggende sommerhus.

*Den 11. juni 1972 overtog **Fabriksarbejder** Egon Jensen et lille sommerhus uden toilet på adressen Højbogaardsvej 39. Prisen var 20.000 kr. Han betalte 10.000 kr. kontant og optog 2 pantebrevslån af 5.000 kr.*

Grunden var 147 m² og 5 kantet. Ingen af kanterne (skellene til fællesarealet) var lige lange og kun et hjørne havde det normale 90°. Dengang var området ikke kloakeret og toiletbesøg var noget, der blev ordnet udendørs.

Da området blev kloakeret, blev der opsat et toilet og en håndvask på en skabsplads i køkkenet. Senere blev rummet afskærmet med en udadgående dør.

I skel til fællesarealet blev der plantet syrenbuske. Nogle af buskene gror stadig her i 2021

Rundt om hele grunden blev der sat betonpæle, hvorpå der blev sat en ståltråd (noget af det, er der endnu). Mod syd og øst – ned mod søen - blev der sat pigtråd og kyllingehegn, for at ænder, gæs, blis høns og svaner ikke skulle bruge grunden som deres toilet. Dette udstyr er der stadig, men bruges ikke aktivt længere.

Akt: Skab Y nr. 40
(Udfyldes af dommerkasseret)

23 JUN 72 08392

Sommerhus på parcel nr. 39
Matr.nr.: 18 f 19 c Karrebæk by og sogn Købers bopæl:
Gade og hus nr.: Højbøgårdsvej 39

Anmelder: ADVOKATERNE
M. KONRAD HANSEN . ERIK ANDERSEN
LANDSRETTSSAGFØRER MODERET FOR LANDSRET
NÆSTVED K 11

100 KRONER 30 KRONER 30 KRONER

Endeligt skøde

Undertegnede slagtermester Kaj Louis Hansen, Hovedgaden, Ugerløse sælger og endeligt skøder herved til fabriksarbejder Egon Jensen, Holbækvej 17, 4100 Ringsted

det mig tilhørende sommerhus beliggende på den grundejerforeningen "Højboparken" tilhørende ejendom matr.nr. 18 f 19 c Karrebæk by og sogn, nemlig beliggende på parcel nr. 39 Højbøgårdsvej med dette sommerhus' rette tilhørende, herunder det i sommerhuset værende inventar og tilbehør af enhver art. Det bemærkes, at parcellen har et areal af ca. 150 m².

Overdragelsen er i øvrigt sket på følgende, nærmere vilkår.

1.

Overdragelsen regnes fra 11. juni 1972, og sommerhu-

Efterskrift

Hermed et lille indblik i vores grundejerforenings historik, oplevet og levet af forskellige mennesker i forskellige tider. Højboparken har de seneste 50 år gennemlevet en rivende udvikling ligesom det omkringliggende samfund har, og det bærer nutidens grundejerforening naturligvis præg af.

Historikken er præget af en række tilfældigheder, der startede foreningen. Der var oprindeligt en lejerforening der, efter Grønnemoses pludselige død, blev til en egentlig grundejerforening. Denne tilfældighed blev startskuddet til, at vi i dag er 456 grunde i grundejerforeningen. Grundene og husene er små og ligger tæt. Denne faktor har betydet flere ting igennem tiden. For det første betød det, at grundenes værdi ikke var højere, end at de fleste mennesker havde mulighed for at købe et lille hus hernede. Et andet aspekt i at grundene er små og ligger tæt, er støj. Det er nødvendigt at have ordensregler der tilsiger, hvornår der må larmes med motoriserede køretøjer i haven. Tætheden mellem husene gør også, at man kommer hinanden og naboerne ved, man er nødt til at tale sagte, hvis man ikke vil høres af alle naboerne. Det har sin klare charme, men kan nok også skræmme eventuelle nye købere, der måske synes, der mangler privatliv og albuenum.

Udvikling er et vilkår i alle tider, og grundejerforeningen har til opgave at forsøge at genne Højboparken i den retning som medlemmerne ønsker og mener. I disse år går udviklingen i retning af bedre udnyttelse af vores fællesarealer, til fælles aktiviteter og samvær. Vi har et årligt loppemarked og en facebookgruppe, der øger fællesskabsfølelsen og sammenholdet. Der er også ønsker om udnyttelse af vores fælles arealer til mere biodiversitet, så området ændrer karakter til gavn for naturen.

Fremtiden er svær at spå om, men styrken i Højboparken er, at den gamle ånd og historik består i en ny tid med rivende udvikling. Fornemmelsen af at her er højt til himlen, og at åndedrættet og hverdagens puls bliver sænket i det øjeblik, man kører ind i området, og nyder weekender og ferier i de små huse - med hver deres historie.

Ode til Højboparken

Vejen derhen er lavet af grus
Den fører til dit lille rummelige hus
I sagte tempo, skulle være så sundt
og det står der, hele året rundt

Man siger at hjertets rytme dæmpes
Hverdagens stress og jag bekæmpes
når duften af tang møder dine sanser
Freden sænker sig mens humøret danser

Nymferne træder tidligt ud af sengen
og vimser mod vandet af strandengen
Morgenfreden nydes i solen
når kroppen afkøles ved molen

Flagene vejrer i sommerlandet
over husene hernede ved vandet
Et syn for guder og småfolk
Man kan da kun være pavestolt.

Jakob Obdrup

Grundejerforeningen Højboparken blev stiftet den 9. januar 1972, og i den forbindelse besluttede bestyrelsen i 2020 at forfatte, udgive og finansiere en jubilæumsbog. Bestyrelsen synes, at det kunne være interessant at nedskrive dele af foreningens historie og dens udvikling og hverdagsliv til gavn for nuværende og fremtidige medlemmer af foreningen.

Denne bog kan være inspiration til en snak over hækken med naboer og udveksle historier og minder fra en svunden tid, samt en god oplevelse med familie og venner, der kommer på besøg. Jubilæumsbogen er en bog, man kan læse i et langt stræk eller man kan læse om de forskellige emner, man finder interessante i indholdsfortegnelsen.

Bogen indeholder mange faktiske oplysninger, men også personlige oplevelser. Der har været mange medvirkende til at skaffe oplysninger og få dette produkt udviklet. Bestyrelsen vil gerne takke alle for deres indsats.

Rigtig god læselyst

